Андижонликлар аниқлаган камчиликлар тезда бартараф қилинсин!

Пахтакор ўртоқлар! Андижонлик мусобақадошлар маслаҳатига амал қилиб, яганалаш, озиқлантириш, суғориш ва культивация ишларини бир-бирига боғлаб сифатли ўтказайлик, зиммага олинган социалистик мажбуриятни қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштириш учун ҳозирдан мустаҳкам пойдевор яратайлик!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 93 (1355) | 13 май, чоршанба, 1959 йил. | Баҳоси 20 тийин

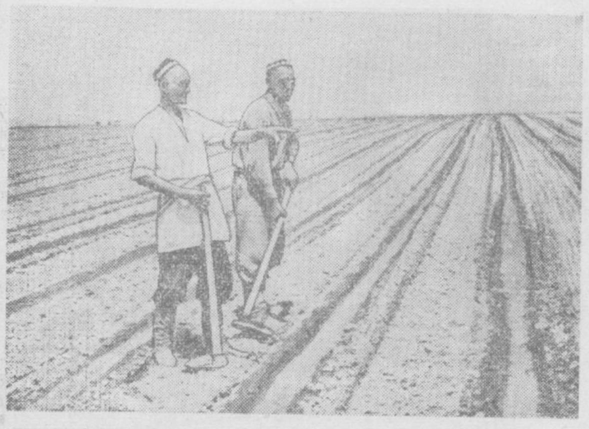

Бўка районидаги Вильямс номли колхозда ғўза парвариши сифатли ўтказилмоқда. Суратда (чапдан): колхознинг илғор трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Саттор Пирназаров ва тажрибали сувчи Матмуса Бекқулов ўртоқлар сув таралган карталарни кўздан кечирмоқдалар. Х. Ҳайитмуҳамедов фотоси.

Суратда: (ўнгдан чапга) «Полярная звезда» колхозининг Меҳнат Қаҳрамони Ким Пен-хва ва шу райондаги Куйбишев номли колхоз раиси Рихси Йўлдошева ўртоқлар Андижон область Булоқбоши районидаги Сталин номли колхозда шу колхоз раиси Холмамат Жўраев билан бирга ғўза парваришининг қандай ўтказилаётганлиги билан танишмоқдалар.

Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда» колхозининг раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони

Л. Мейнерт фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Механизатор—ғўза парваришида ҳал қилувчи куч

«Юқори ҳосил оламан деган бригада бошлиғининг энг яқин дўсти тракторчи бўлиши керак. Бусиз бригада бошлиғи узоққа боролмайди. Бригада бошлиғи тракторчини ҳурмат қилсин, унинг унумли ишлаши учун нимаики керак бўлса, ҳаммасини яратиб берсин. Ана шунда тракторчи бригадирнинг энг яқин суянчиғи бўлиб, барча ишни тез ва сифатли бажараверади. Ахир бир тракторчининг ўзи 50 кишининг хизматини қилади, десак бу муболаға эмас».

Эллик центнерчилар ҳаракатининг азамат ташаббускори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, гулистонлик донгдор бригадир Ғанишер Юнусовнинг яқинда бўлиб ўтган область пахтакорлари кенгаши минбаридан туриб ўртага ташлаган бу ажойиб гаплари бечиз айтилгани йўқ!

Куз ва қиш фаслининг аччиқ изғиринларига бардош бериб, ер кўксини тилиб шудгор қиладиган — бу тракторчи, эрта кўкламдан ғайрат камарини белга маҳкам боғлаб, чигит экишнинг тез ва сифатли тамомланишини таъминлаган, ғўза парваришининг ҳозирги масъулиятли кунларида ҳал қилувчи куч ҳисобланган — бу тракторчи!

Улуғ етти йилликнинг дастлабки йили топшириқларини шараф билан бажариш, зиммага олинган социалистик мажбуриятни тўла адо этиш учун бошланган умумхалқ курашининг ҳал қилувчи даврини кечирмоқдамиз. Ҳосилим кўп, кузда хирмоним баракали бўлсин, эл-юрт олдида юзимиз ёруғ бўлсин, деб чинакам аҳд қилган асл пахтакор учун долзарб кунлар бошланиб кетди. Демак, мана шундай энг масъулиятли кунларда ҳам мўл ҳосил тақдири, хазинамизнинг калиди пахтакорларнинг илғор отряди бўлган шонли тракторчиларимиз қўлида!

Областимизнинг механизаторларга ҳар тарафлама қулай иш шароити яратиб бераётган, тракторчи — энг яқин дўстимиз деб билган илғор колхоз ва совхозларида ғўза парвариши кенг авж олдириб юборилди. Азамат универсалчилар ғўза туплари тагини малҳамдек юмшатиб, унинг яйраб ривожланиши, яхши озиқланиши, бақувват бўлиб ўсиши учун қунт ва сабот билан меҳнат қилмоқдалар.

Бекобод районидаги Дзержинский номли колхоз пахтакорлари 1500 гектардан ортиқроқ ердаги ғўзани квадрат-уялаб парвариш қилмоқдалар. Қолган майдонлардаги ғўзаларнинг асосий қисмини ҳам кетмон ишлатмай, узунаси ва кўндалангига ишлаш планлаштирилган. Бу жуда катта ва шарафли вазифа. Бу вазифани оғишмай амалга ошириш учун қудратли техникадан тўла ва унумли фойдаланиш керак. Техниканинг чинакам хўжайинлари, уни бошқарадиган кишилар эса азамат механизаторлар. Шунинг учун ҳам колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти механизаторларга тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Уларни меҳнатга илҳомлантириш тадбирларини амалга оширмоқда. Колхозда илғор механизаторларни муносиб тақдирлаш учун пул мукофотлари ажратилди. Кўчма Қизил байроқ таъсис қилинди. Раҳмат Кумеков, Наримон Халилов, Камол Хатамов каби ўнлаб механизаторлар ўзларининг ватанпарварлик бурчларини шараф билан ўтамоқдалар. Улар ғўзанинг узунасига ва кўндалангига сифатли культивация қилинишини, агротехника муддатларида озиқлантирилишини таъминламоқдалар.

Бироқ областимиздаги бир қатор колхоз ва совхозларда механизаторларга қулай иш шароити яратиб берилмаяпти. Уларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш, меҳнатга рағбатлантириш, ўзаро социалистик мусобақани кенг авж олдириш каби энг муҳим тадбирлар эътибордан четда қолмоқда.

Деҳқончиликда ҳозирги бир кун ўн кунга татийдиган кун. Бу куннинг қадрига етган, ишнинг кўзини билиб ташкил қилган раҳбар дол қолмайди. Мирзачўл районидаги «Коммунизм», Чиноз районидаги «XXI партсъезд» колхозларининг, Верхне-волинск районидаги «Гулистон» совхозининг раҳбарлари бунга яхши тушуниб етмаётирлар. Бу хўжаликларда механизаторлар билан Ғанишер айтганидек дўст бўлиш, улар билан мустаҳкам ҳамкорлик қилиш, ҳар тарафлама қулай иш шароити яратиб, меҳнатга рағбатлантиришга аҳамият берилмаётир. Илғор хўжаликларда ғўзанинг биринчи парвариши тамомланаяпти, иккинчи парваришни бошлаб юборган бригадалар оз эмас. Бу хўжаликларда эса ҳалига қадар культиваторлар универсалларга тўла тиркалгани йўқ. Ғўза икки-уч қулоқ бўлиб қолганлигига қарамай, культивация ва озиқлантириш ишлари кечиктириб юборилмоқда. Механизаторлар бажараётган ишларнинг сифати текшириб кўрилмайди, уларнинг талаб ва эҳтиёжлари ўрганилмайди.

Шуни унутмаслик керакки, бу йил областимизда ўтган йилгига қараганда икки баравар кўп ерда ғўзалар квадрат-уялаб парвариш қилиниши керак, камида 70 минг тонна пахта машина билан териб олиниши лозим. Бу вазифаларни муваффақиятли бажариш учун ҳозирдан бошлаб ишни пухта қилиш, бутун диққат-эътиборни ана шунга қаратиш, мўл ҳосил учун курашда механизаторларнинг ролини янада ошириш керак.

Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари механизаторларнинг ишига катта аҳамият беришлари, уларнинг ғўза парваришидан тортиб то ҳосил йиғиб-териб олингунча қунт ва сабот билан астойдил меҳнат қилишлари учун зарур бўлган ҳамма шароитни яратиб беришлари керак. Токи улар ўзлари бириктилган бригадаларда меҳнат унумдорлигини оширишга эришсинлар, кам меҳнат сарф қилиб, мўл ҳосил етиштиришни таъминлашда, маҳсулот таннархини камайтириш учун курашда бригаданинг оғирини енгил қилувчи чинакам суянчиғига айлансинлар!

Колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари механизаторлар ўртасида ўзаро социалистик мусобақа байроғини баланд кўтаришлари, бу мусобақада ғолиб чиққан кишиларни рағбатлантириш чораларини кўришлари керак. Механизаторлар ўртасида Валентин Тюпко, Насиб Бекиров ўртоқлар каби қишлоқ хўжалиги новаторларининг тажрибаларини кенг ёйиш, уларни ана шу донгдор кишилардек сидқидиллик билан меҳнат қилишга руҳлантириш — муҳим вазифа.

Механизаторлар пахтачиликни ривожлантириш учун курашда ҳал қилувчи кучга айланди. Бу қудратли куч жонажон партиямиз XXI съезди белгилаган улуғвор тадбирларни амалга оширишда, улуғ етти йилликнинг дастлабки йили планларини ортиғи билан бажаришда ва совет пахтачилигини янада ривожлантириш учун курашда ўзининг муносиб ҳиссасини қўшади.

Мусобақадошлардан талабларимиз

Оққўрғон районининг колхозчилари, совхоз ишчилари умумхалқ мусобақасига қўшилиб, бу йил мамлакатга 40 минг тонна пахта етказиб бериш юзасидан юксак мажбурият олганлар. Районда мўл ҳосил учун курашилиб, дастлабки муваффақиятга эришилибди. Чигит барвақт экилиб, асосий майдонларда текис ундириб олинибди.

Юқори ҳосилли «Ленинобод» колхозининг аъзолари КПСС XXI съезди қарорлари топшириқларини бажариш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг бутун эътибори етти йилликнинг биринчи йили планларини ошириб бажаришга қаратилган. Ғўза парвариши кундан-кунга кучайтирилмоқда. Колхознинг ўртоқ П. Тошхўжаев бошлиқ трактор-далачилик бригадасининг иши бизни жуда қувонтирди. 95 гектар ердаги ғўза 60x60 схемасида квадрат-уялаб жойлаштирилган. Ғўза узунаси ва кўндалангига парвариш қилиниб, эрта озиқлантирилган. Яшил квадратлардаги ғўзалар серавж. Ўртоқ Қосимбеков бригадасида ҳам ғўзалар сифатли парвариш қилинаётир. Тельман номли колхознинг Т. Умаров, Б. Ғозибеков ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ғўза парвариши ҳозирги куннинг талаблари даражасида намунали ташкил қилинган.

Пахтадан мўл ҳосил етиштириш шу кунларда ҳал қилинади. Ҳар бир туп ғўзани меҳр билан сифатли парвариш қилиш зарур. Ягана, умуман ғўзанинг биринчи цикл парвариши белгиланган муддатда тугалланиши лозим. Асосий куч, техника ғўза парваришига сафарбар этилиши керак. Афсуски, ўзаро текшириш ғўза парваришида жиддий камчиликларга йўл қўйилаётганини кўрсатди, мусобақа шартлари тўла амалга оширилмаяпти.

Ворошилов номли колхозда чигит экиш тамом бўлгандан кейин хотиржамлик кайфиятига йўл қўйилибди. Колхозда меҳнат тўғри уюштирилмаган, бажарилган иш ўз вақтида тўғри ҳисобга олинмайди. Ғўзалар парвариш қилинмаганидан қатқалоқ босган, ягана ҳаддан ташқари кечиктирилаяпти. Ғўзаларни тракторлар билан яганалаш сифати ёмон. Чигитни текис ундириб олиш, хатоларига қўшимча экишга етарли эътибор берилмаяпти. Ўртоқ Бергенов бошлиқ бригадада 13 гектарлик картанинг 50 процентида чигит униб чиқмаган. Колхознинг бошқа бригадаларида ҳам шу хилдаги камчиликлар жуда кўп. Аммо колхоз правлениеси, унинг раиси ўртоқ Отабоев нуқсонларни тезда бартараф қилиб, ғўза парваришини кучайтиришга етарли аҳамият бермаяпти.

Карл Маркс номли колхозда Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг чигитни ундириб олиш, ғўза парваришини кучайтириш тўғрисидаги қарорида белгиланган муҳим тадбирлар амалга оширилмаяпти. 53 гектар ерда, айниқса, ўртоқ Шарипов бошлиқ 8-бригаданинг 18 гектар ерида бундан 15 кун илгари экилган чигит вақтида чигит суви берилмаганидан униб чиқмаган, қисман жойларда чигит ернинг бетида қолиб кетган.

Колхоз квадрат-уялаб чигит экиш планини бажармабди, колхоз правлениеси 110 гектар ердаги пахтани машина билан теришни планлаштиргани ҳолда, ўртоқ Норбўтаев бошлиқ трактор-далачилик бригадасининг ҳамма ерига пахтани машина билан териб бўлмайдиган қилиб 50x50 схемасида экилгани бизни ажаблантирди. Бу колхозда ғўзани озиқлантиришга ҳам бепарво қаралмоқда. 13 трактордан 9 тасига СУЗ осилган. Аммо культивация билан ғўзани бирйўла озиқлантирмай, бир ишни икки марта қилишга йўл қўйилган. Шунинг учун ҳам 500 гектар майдондаги ғўза узунаси ва кўндалангига культивация қилингани ҳолда фақат 180 гектар ердагиси озиқлантирилган. СУЗ осилган тракторлар ғўзани ўғитсиз культивация қилаётир.

Охунбобоев номли колхоз камқувват, ишчи кучи оз. Афсуски, колхоз правлениеси мавжуд тракторларни тўла ишга туширмабди. Колхозда ғўзани трактор билан кўндалангига қирқиш, ягана, ўғитлаш тўғри уюштирилмаган. Бўшашувчиликка йўл қўйилганидан, ягана ҳаддан ташқари судралмоқда. Ўртоқ Қосимов бошлиқ бригадада ғўзани ёввойи ўт босган. Шуниси ачинарлики, хатоларга қайтадан чигит экилибди-ю, чигит қуруқ тупроққа, юза ташланганидан пуч бўлиб қолган. 150 гектардан энди 20 гектар ердаги ғўзанинг суғорилиши унинг нормал ривожланишига тўсиқ бўлмоқда. Ўртоқ Абдураҳмонов бригадасида тракторчи Боймоқов ва Ортиқбоев ўртоқлар масъулиятсизлик билан ишлаб, сифатсиз культивация қилгани устига, бор кўчатларни қирқиб, айрим жойлардагиларини эса тупроққа кўмиб кетмоқдалар. Бу бригадада ғўзани суғориш нотўғри ўтказилаяпти. Сувни кўп қўйиб, ғўза эздирилган, культивация қилинмаганидан ер қотиб, эгат оралари ёрилган. Область пахтакорларининг Мактубида ғўзани барвақт ўғитлаш кўрсатилганлигига қарамай колхоз правлениеси бунга амал қилмаётир.

Куйбишев номли колхоз аъзолари ўтган йили фидокорона меҳнат қилиб, пахтадан юқори ҳосил етиштирганлар. Давлат пахта тайёрлаш планини ошириб адо этилган. Бироқ колхоз раҳбарлари ва колхозчилар эришилган ютуқ олдида эсанкираб қолганлар. Шунинг учун ҳам бу колхозда ғўза парвариши жуда суст, энди 115 гектар ердаги ғўза кўндалангига, 108 гектар ердаги ғўза узунасига культивация қилинган, холос. Бошқа колхозлардаги сингари бу колхозда ҳам ғўзани барвақт ўғитлаш қуруқ гап бўлиб қолмоқда.

Биз «Оққўрғон» совхозининг далаларида ҳам бўлдик. Совхознинг ҳамма бўлимида чигит текис ундириб олинганидан хурсанд бўлдик. Дастлаб биз йирик хўжаликнинг ишидан намуна оламиз, деб ўйлаган эдик. Текшириш бунинг аксини кўрсатди: ғўза парвариши суръати қониқарли эмас. Ўртоқ Хўжаев бошлиқ бўлимнинг Самандаров бошлиқ бригадасида ғўза агротехникага хилоф суғорилмоқда. 4 та ишга яроқли трактор бекор турибди. Айниқса, тажриба участкасида ғўзалар кўллатиб суғорилгани бизни ранжитди. 10-бўлимда (бошқарувчиси ўртоқ Йўлдошев) долзарб кунларда тракторчиларга шахсий ишлари учун рухсат бериб, катта хатога йўл қўйилибди. Бошқа бўлимларда ҳам шундай ҳолга дуч келдик.

Райондаги «Октябрь 40 йиллиги», Ленин номли, Сталин номли, Калинин номли, Тельман номли ва бошқа колхозларда ҳам ғўза парваришида нуқсонлар кўп. ягана, культивация, озиқлантириш кечикаётир.

Биз мусобақадошларимиздан ғўза парваришидаги камчиликларни тезда бартараф қилишни талаб этиш билан ғўзанинг биринчи цикл парваришини энг яхши агротехника муддатларида ўтказиш учун маслаҳатлар бердик. Район пахтакорлари асосий кучни ғўза парваришига сафарбар этиб, ўзаро текширишда аниқланган камчиликларни тезда бартараф қиладилар, мўл ҳосил етиштириб, областнинг илгариги шуҳратини тиклашга муносиб ҳисса қўшадилар, деб ишонамиз.

С. МАМАЖОНОВ,
Андижон район ижроия комитетининг раиси, ўзаро текшириш группасининг раҳбари. О. ЎТАШЕВ, Қ. РАҲМОНОВ, Б. АБЛАЗИМОВ, Р. АБДУЛЛАЕВ — ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари.

Мажбуриятга яраша иш қилинмаётир

«Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозининг аъзолари бу йил пахтадан мўл ҳосил етиштириб, етти йилликнинг биринчи йили топшириғини муваффақиятли бажариш йўлида тинмай меҳнат қилмоқдалар. Колхозда чигит экиш муддатидан илгари сифатли тугалланди. Асосий майдонлардаги чигит тупроқнинг ўз намига ундириб олинди. Тупроғи қуриб кетган ерларга эса чигит суви бериб уни текис ундириб олиш чоралари кўрилмоқда. Карта охирлари, марзаларга, хато чиққан ерларга чигит экилиб, тўла гектар учун курашилмоқда.

Бу ерда яганалаш ишлари сифатли ўтказилмоқда. Бу ишга 512 колхозчи жалб қилинган. Оддий усулда экилган майдонлардаги ғўза механизация ёрдамида ягана қилиниб, квадратлар ҳосил қилинмоқда.

Лекин райондаги кўпчилик колхозларда ғўза парвариши ишларининг суръати паст, яганалаш, озиқлантириш талабга жавоб бермайди.

Биз «XXI партсъезд» колхозида бўлдик. Сводкада 6 майга қадар колхознинг 400 гектар еридаги чигити униб чиқмаганлиги кўрсатилган эди. 8 майдаги сводкада эса барча майдонларда чигит бир текисда униб чиққан деб кўрсатилибди. Ҳақиқатда эса ҳали колхозда чигити текис ундириб олинмаган майдон анчагина ерни ташкил қилади. Колхознинг ўртоқ Дўсматов ҳосилот бўлган участкасидаги аҳвол сводка кўзбўямачилик учун тузилганлигини исбот этди. Масалан, 2-бригаданинг бошлиғи ўртоқ Х. Мирзаумаровнинг шахсан ўзи эътироф қилишига қараганда 40 гектар ердаги чигит ҳали униб чиқмаган. Шунга қарамасдан чигит суви бериш ишлари кечиктириб юборилмоқда. Шунингдек ягана ҳам ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган. Культивация қилинган ерлардаги ғўза ҳеч бир зарурати бўлмагани ҳолда кетмон чопиқ қилиниб ортиқча куч, вақт сарф қилинмоқда. Бригадир бундай камчиликларни тугатиш ўрнига «қўлимиздан келгани шу-да» деб хотиржам юрибди. Бошқа бригадалардаги аҳвол ҳам бундан яхши эмас. Шунинг учун ҳам бу участка бўйича 393 гектар ернинг эндигина 88 гектаридаги ғўзаси яганаланган.

Юқори ҳосилли ўртоқ А. Пўлатов бошлиқ бригадада ягана вақтида ҳар уяда 6-8 тадан кўчат қолдирилиб нотўғри иш қилинган.

Колхоз раиси Ю. Мираҳмедов, унинг механизация ишлари бўйича ўринбосари Қ. Йўлдошев ўртоқлар техникадан тўла фойдаланилишини таъминламаётирлар. Юқорида айтилган Мирзаумаров бригадасида 2 та трактор бекор турибди. СУЗни тракторга ўрнатиш иши тракторчи Умаров, механик Хўжаназаров ўртоқларнинг ҳафсаласизлиги туфайли чўзиб юборилган. Шунингдек Пўлатов, Йўлдошев, Абдуллаев ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам сифатсиз ремонт қилинган, культиватор ўрнатилмаган тракторларнинг турганини кўрдик. Тракторлар сифатсиз ремонт қилинганлиги учун ҳам культивация сифатсиз бажарилмоқда, озиқлантириш вақтида дорилар ер бетида қолиб кетаётир. Хусусан 2-бригаданинг даласида ишлаётган тракторчи Отабоев шундай камчиликларга йўл қўймоқда.

Булардан келиб чиқадиган хулоса шуки, Чиноз районида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «Чигитни текис ундириб олиш ва ғўза парваришини кучайтириб юбориш тўғрисида»ги қарорида кўрсатилган тадбирлар суст амалга оширилмоқда. Сталин номли, «Қизил Октябрь», «Октябрь 40 йиллиги», «Коммунизм», «Победа» сингари колхозларнинг айрим бригадаларида чигит суви бериш, ўғитлаш, яганалаш сингари агротехника тадбирлари сифатсиз бажарилмоқда. Свердлов номли, Навоий номли колхозларда айниқса, ғўзани барвақт озиқлантириш ҳақидаги топшириқ ёмон бажарилмоқда.

Район партия комитетининг секретари Акрамов, район ижроия комитетининг раиси Қолдибоев ўртоқлар колхозлардаги бу камчиликларнинг олдини олиш чораларини кўришлари, раҳбарларга нисбатан талабчанликни кучайтириб, мажбуриятга яраша иш қилинишини таъминлашлари керак.

Ш. КУЗАНБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

В. И. ЛЕНИННИНГ «МАТЕРИАЛИЗМ ВА ЭМПИРИОКРИТИЦИЗМ» НОМЛИ АСАРИГА БАҒИШЛАНГАН ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

11 майда Москва Давлат университетининг Акт залида В. И. Лениннинг «Материализм ва эмпириокритицизм» номли асари босилиб чиққан куннинг 50 йиллигига бағишланган илмий конференция бўлди.

Конференцияни Москва Давлат университетининг ректори академик И. Г. Петровский очди.

В. И. Лениннинг «Материализм ва эмпириокритицизм» номли асари — философиянинг классик асаридир» деган темада академик М. Б. Митин доклад қилди. СССР Фанлар академиясининг корреспондент-аъзоси Х. С. Коштоянц «Ленинча инъикос назарияси ва ҳозирги замон физиологияси» деган темада доклад қилди. Москва Давлат университети табиийт факультетлари диалектик ва тарихий материализм кафедрасининг мудири Х. М. Фаталиев табиийт фанининг ҳозирги аҳволи муносабати билан В. И. Лениннинг асари ҳақида гапирди.

(ТАСС).

Оммавий-сиёсий ишларга эътибор кучайтирилсин

Марҳамат район ижроия комитети раиси ўртоқ Хўжаев бошчилигидаги 6 кишидан иборат андижонлик мусобақадошларнинг ўзаро текшириш бригадаси Гулистон районидаги колхозларда бўлди.

Андижонлик ўртоқлар район меҳнаткашлари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятни қандай бажараётганликларини чуқур ва атрофлича ўргандилар. Улар ғўза парваришининг аҳволи, пилла қурти боқиш қандай ташкил этилганлиги, далаларда меҳнат қай тарзда уюштирилаётганлиги, илғор агротехника қоидаларининг қўлланилиши ва техникадан фойдаланиш масалаларига алоҳида эътибор бердилар.

Мусобақадошлар гулистонлик машҳур пахтакор, трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи Ғанишер Юнусов ажойиб ватанпарварлик ташаббуси бошлаганлигини, бу ташаббусга райондаги кўпгина бригадаларнинг қўшилганлигини мамнуният билан таъкидладилар, «Красная заря», «Красний Восток» колхозларида ғўза парвариши бир қадар дуруст ташкил этилганлигини айтдилар. Крупская номли колхозда дала шийпонлари оммавий-сиёсий агитациянинг ҳақиқий марказига, пахтакорлар роҳат қилиб ҳордиқ чиқарадиган жойга айлантирилган. Колхозчилар дала ишларида уюшқоқлик билан қатнашмоқдалар. Шунинг учун ҳам бу колхозда ғўза яхши парвариш қилинаётир.

— Лекин биз, — деди район партия комитетининг ўзаро текшириш натижаларига бағишланган кенгайтирилган бюро мажлисида сўзлаган ўртоқ Хўжаев, — камчиликларингиз тўғрисида кўпроқ гапирмоқчимиз. Чунки биз район колхозларининг кўпчилигида жиддий камчиликларга йўл қўйилаётганлигини кўрдик.

Ўртоқ Соиб Назаров раислик қилаётган Ленин номли колхоз районнинг энг юки оғир хўжаликларидан ҳисобланади. Колхозда 3 минг гектар ерга чигит экилган. Лекин экишда агротехника қоидаларига тўла риоя қилинмаганлиги туфайли анчагина майдондаги ғўза культивациялаш ва эгат олишда нобуд бўлиб кетаётир. 800 гектар ерга чигит қайта экилди. 10 майгача 3 минг гектар пахта майдонининг атиги 900 гектар ердаги ғўзаси ўғитланди ва ягана қилинди. 5, 21, 25-бригадаларда эса ҳали ягана бошлангани йўқ. 22, 23, 24-бригадаларда ягана мутлақо сифатсиз ўтказилмоқда.

— Фрунзе номли колхозда аҳвол айниқса ачинарли. Раис машинада, партком отда уёқдан-буёққа югураверишибди-ю, 200 гектар ердаги ғўзани қовжиратиб қўйишибди, — деди ўртоқ Хўжаев.

Колхозда етарли миқдорда сув чиқарадиган кучли насос бўлишига қарамай; артель раиси ўртоқ Тоғаевнинг айби билан 200 гектар ердаги ғўза ғоят чанқатиб қўйилганлиги кечирилмайдиган бир ҳол! Калтабинликни қарангки, каналдан чиқарилган сувни колхоз раиси ўртоқ Тоғаев ҳозирча сув талаб бўлмаган 40 гектар ердаги маккажўхорига ва қўшимча экилган 15 гектар ердаги ғўзага буриб юборишни буюрган. Қолган 660 гектар ердаги ғўзанинг анчагина қисми қаровсиз ташлаб қўйилган. Шу кунгача униб чиққан ғўзанинг учдан бир қисми ҳам ягана қилинмаган.

«Красная заря» колхозининг «Москва» участкасида, Карл Маркс номли колхознинг бир қанча бригадаларида, «Красний Восток» колхозининг 1 ва 6- бригадаларида ҳам яганалаш ва чигит суви бериш кечиктирилмоқда. Культиватор ва ўғитлагичлардан тўла фойдаланилмаётир.

Ўзаро текшириш бригадаси аъзолари районнинг кўпчилик колхозларида кишилар тўғрисида, колхозчиларнинг унумли ва сифатли ишлашини таъминлаш тўғрисида кам ғамхўрлик қилинаётганлигини конкрет фактлар билан кўрсатдилар. Карл Маркс номли, Фрунзе номли колхозларнинг раҳбарлари мана шу энг зарур масалага бепарво қарамоқдалар. Бу ўртоқлар область партия комитети бюросининг дала шийпонлари қуришни, ремонт қилиш ва жиҳозлашни жадаллаштириш тўғрисидаги қарорини қониқарсиз бажармоқдалар. Фрунзе номли колхознинг 8 та доимий ва 3 та мавсумий дала шийпони шу кунгача тўла ремонтдан чиқарилгани йўқ, ремонт қилинган шийпонлар эса жиҳозланмаган. Карл Маркс номли колхоздаги 16 та пахтачилик бригадасининг кўпи кўнгилдагидек дала шийпонига эга эмас. Шунингдек, «Красная заря» колхозидаги 12 та бригада, «Красний Восток» ва Ленин номли колхозлардаги бир қанча бригадаларнинг дала шийпонлари талабга жавоб берарли даражада эмас. Деярли кўпчилик дала шийпонларида иссиқ овқат ташкил этилмаган. Кўчма ясли, оналар уйи ташкил этилмаган бригадалар жуда кўп.

Қатор колхозларда агитколлективлар иши ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Бу ишга бевосита раҳбарлик қилиши керак бўлган бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари нуқул хўжалик масалалари билан шуғулланмоқдалар.

Мана, бир характерли мисол. Карл Маркс номли колхознинг 9- бригадасига борганимизда колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ли Чен Енни ремонт қилинаётган дала шийпонининг болохонасида дам олиб ётганида учратдик. Ундан колхоз агитаторлари нима иш қилаётганликларини сўрадик. Ўртоқ Ли Чен Ен ён дафтарчасини олиб узоқ варақлагач, рўйхатни топди-да, қайси бригадада ким агитаторлик қилаётганлигини ўқиб берди. Яна у: «агитаторларимиз яхши ишлаяптилар, улар ҳар куни тушки дам олиш пайтида колхозчиларга газета ўқиб берадилар, актуал темаларда суҳбатлар ўтказадилар. Биз агитаторлар билан мунтазам иш олиб бораётирмиз, семинар ва инструктажлар вақти-вақтида ўтказиб турилади» деди.

Шу пайт бригада бошлиғи ўртоқ Эшбўри Раҳимов келиб қолди. Ундан: «бригадангизда ким агитаторлик қилаяпти?» деб сўраган эдик, у:

— Ростини айтсам, кимлигини билмайман, — деди.

— Бу киши бригадага бошлиқ қилиб яқинда тайинланганлар, — деди ёлғонни яширмоқчи бўлиб ўртоқ Ли Чен Ен. — Бригадада ўқитувчи Ҳасанов, колхоз кассири Улаш Исмоилов ўртоқлар сиёсий агитация олиб бормоқдалар.

Маълум бўлишича, бир ойдан бери 9 ва 10-бригадаларда агитаторлар ақалли бир марта газета ҳам ўқиб бермаганлар, колхозчилар агитатор кимлигини билмайдилар. Колхоз идорасига яқин жойлашган 2-бригада аъзолари уёқда турсин, бригада бошлиғи ўртоқ Райим Тушаевнинг ўзи область пахтакорлари кенгаши ҳақида ҳечнарса билмайди. Бошқа бир қанча бригадаларда ҳам аҳвол бундан яхши эмас.

Колхознинг биронта дала шийпонида қайси турдаги ишнинг қанча миқдорига бир меҳнат куни берилиши ёзилган, бригада аъзоларининг кундалик иш натижалари акс эттирилган, бригадалараро мусобақа натижалари ёзиб бориладиган кўрсаткич тахта, шиор ва плакатлар, косатовоқ, қошиқ, сочиқ, радиорепродуктор ёки радиоприёмник кўринмайди. Деярли ҳамма бригадаларда беш ойдан бери бир марта ҳам деворий газета ёки «Жанговар варақа» чиқарилмаган.

Худди шундай аҳволни «Красний Восток», Фрунзе номли колхозларда, Ленин номли колхознинг бир неча бригадасида ҳам учратдик. Негадир район колхозларида Ҳурмат тахтаси ташкил этилмаган.

Андижонликлар район партия комитети ва колхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари энг асосий нарсани, яъни колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни кучайтириш, уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш масаласи билан доимий шуғулланишни унутиб қўйганликларини кўрсатдилар.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, район партия ташкилотига яқиндан ёрдам бериш мақсадида область партия комитети юборган ўртоқ Аренов бошчилигидаги бригада бир ой давомида районда бўлиб, шу вақт ичида фақат дала шийпонларини қуриш, ремонт қилиш ва жиҳозлаш масалалари билан шуғулланди. Лекин шунга қарамай, бу соҳада ҳали жиддий бурилиш бўлгани йўқ.

Андижонлик мусобақадошлар Гулистон районининг раҳбарларига мавжуд камчиликларни тезда бартараф қилиш юзасидан фойдали маслаҳатлар бердилар.

З. ИСРОИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Украина ССРга Ленин ордени топширилди

КИЕВ, 11 май. (ТАСС). Украинага Ленин ордени топширилишига бағишланиб, бугун бу ерда, Октябрь маданият саройида Украина ССР Олий Совети, Украина КП Марказий Комитети ва Украина ССР Министрлар Советининг жамоатчилик вакиллари, саноат ва қишлоқ хўжалик илғорлари билан биргаликдаги тантанали мажлиси бўлди. Украина дон, қанд лавлаги, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришдаги муваффақиятлари, ўтган йил давлатга 552 миллион пуд ғалла сотганлиги ва давлатга қанд лавлаги сотиш планини ошириб бажарганлиги учун мукофотланган эди.

Соат 10 да КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев, Украина Коммунистик партияси ва ҳукуматининг раҳбарлари, Украина ССР Олий Совети Президиумининг аъзолари, республиканинг донгдор кишилари мажлис президиумига чиқадилар. Залдагилар уларни гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар.

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат, Украина КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. В. Подгорний қисқача кириш нутқи сўзлаб, тантанали мажлисни очади.

Украинани Ленин ордени билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармони ўқилади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев СССР Олий Совети Президиумининг номидан ва унинг топшириғига мувофиқ Ленин орденини топширади. Орденни Украина КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. В. Подгорний, Украина ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Д. С. Коротченко, Украина ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Т. Кальченко, колхоз қишлоғининг донгдор кишилари қабул қилиб оладилар.

Сўнгра Н. В. Подгорний нутқ сўзлаб, олий мукофот учун КПСС Марказий Комитетига ва Совет ҳукуматига, СССР Олий Советига ташаккур изҳор қилади ҳамда украин халқи бу мукофотга совет халқининг бахт-саодати йўлида фидокорона меҳнат қилиб жавоб беради, дейди. Мажлисда Кировоград областидаги Партия XX съезди номли колхознинг бригада бошлиғи икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. В. Гиталов, Тернополь областидаги Сталин номли колхознинг звено бошлиғи икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Е. А. Долинюк, Украина Қишлоқ хўжалик академиясининг студенткаси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. А. Ильченко ва бошқа ўртоқлар ҳам сўзладилар.

Мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг нутқини зўр эътибор билан тингладилар.

КИЕВ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ЮЗ МИНГ КИШИЛИК МИТИНГИ

КИЕВ, 11 май. (ТАСС). Республикага иккинчи Ленин ордени топширилганлиги муносабати билан бугун Н. С. Хрушчев номидаги республика стадионида меҳнаткашларнинг митинги бўлди. Митингда юз минг киши қатнашди.

Митингни КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат, Украина КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. В. Подгорний очди.

Митингда сўзга чиққан Украина меҳнаткашлари, колхозчи деҳқонлари ва зиёлиларининг вакиллари олий мукофот учун Коммунистик партияга ва Совет ҳукуматига ташаккур изҳор қилдилар. Улар украин халқи етти йиллик планни муваффақиятли бажариш учун бутун кучларини сафарбар қилади ва мамлакатимизда коммунистик қурилишни амалга оширишга муносиб ҳисса қўшади, деб таъкидладилар.

Митингда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев нутқ сўзлади. Митинг қатнашчилари уни гулдурос овация билан кутиб олдилар.

Митинг қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига табрик хати қабул қилдилар.

ЎЗБЕКИСТОН ЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Ёшларга ғоявий тарбия беришни бутун чоралар билан кучайтириш, пропаганда ва агитация ишларини коммунистик қурилиш практикаси билан маҳкам боғлаб олиб бориш — республика комсомол ташкилотларининг муҳим вазифасидир. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг 11 майда бўлиб ўтган навбатдаги пленумида бу вазифаларни қандай қилиб амалга ошириш тўғрисида гапирилди.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари С. Назаров доклад қилди. Докладчи ва музокарада сўзга чиққан ўртоқлар комсомол ташкилотлари КПСС XXI съездининг тарихий қарорларига амал қилиб, ёшларга тарбия бериш кейинги вақтларда бир мунча яхшиланганлиги тўғрисида гапирдилар.

Ёшлар ўртасида ғоявий тарбиявий ишларни кучайтиришда комсомолнинг вазифалари тўғрисидаги масалани муҳокама қилишда Ўзбекистон КП Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими мудири Ғ. Н. Нажимов қатнашди.

Пленумда пахтани машинада теришни ўтказишда республика комсомоллари ва ёшларининг иштироки тўғрисидаги масала ҳам муҳокама қилинди. Бу ҳақда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари В. Ф. Антонов доклад қилди.

Пленум қатнашчилари республиканинг донгдор механизатори, Ўрта Осиё машина-синаш станциясидаги хўжалик ҳисобида ишлаётган бригада раҳбари Валентин Тюпконинг сўзини зўр қизиқиш билан тингладилар.

Пленумда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари Г. А. Габриельянц нутқ сўзлади.

Пленум барча комсомол ташкилотлари зиммасига бу йил колхоз ва совхозларда мавжуд бўлган ҳамма пахта териш машиналарини ишга солиш ва улардан пахта теримида юқори унум билан фойдаланиш учун курашда ёшларнинг актив қатнашувини таъминлаш вазифасини юклади.

Пленум ишида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари Р. Е. Мельников қатнашди. (ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ОЛДИДАН

КПСС XXI съездининг қарорларини муваффақият билан амалга оширамиз!

Янги техникани изчиллик билан жорий қиламиз

К. САФОНОВ,
«Ташкабель» заводининг директори.

<>

Коммунистик партиямиз халқ хўжалигини тез суръатлар билан электрлаштиришни ўзининг энг биринчи вазифаси деб ҳисоблаб келди. Чунки бу техника тараққиётининг негизидир. Ҳозирги вақтда биз улуғ Лениннинг мамлакатни ёппасига электрлаштириш тўғрисидаги идеясини амалга ошириш учун олиб борилаётган курашнинг ҳал қилувчи босқичига қадам қўймоқдамиз. Бу эса электротехника саноатини ривожлантириш суръатларини янада тезлаштиришни, кабель буюмлар ва электр-изоляция материалларини кўплаб ишлаб чиқаришни ва уларнинг сифатини яхшилашни тақоза қилади.

Шу нуқтаи назардан корхонамиз ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари зиммасига ҳам жуда катта вазифалар юклатилади. **Биз етти йил давомида кабель маҳсулотлари ишлаб чиқаришни икки баравардан зиёдроқ кўпайтиришимиз, уларнинг янги хилларини ўзлаштиришимиз лозим.** Меҳнат унумдорлигини 69 процент ошириш, маҳсулот таннархини янада камайтириш ва унинг сифатини тағин ҳам яхшилашни мўлжалламоқдамиз.

Бутун мамлакатимизда етти йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун умумхалқ ҳаракати бошланиб кетди. Бу ҳаракатга жон дили билан қўшилган коллективимиз ҳам етти йил давомида ўз олдида турган юксак вазифаларни муваффақиятли бажариш учун астойдил интилаётир.

Коллективимиз меҳнат унумдорлигини ошириш, иқтисодий тежаш режимига қатъий амал қилиш соҳасида кўпгина ташкилий-техникавий тадбирларни белгилади. Биз, айниқса ишлаб чиқариш процессларини такомиллаштириш, янги янада унумли ишлайдиган машина ва механизмларни муттасил жорий қилиш, қўл кучи билан бажарилаётган ишларни механизациялашга алоҳида аҳамият берамиз. КПСС XXI съездининг асосий кўрсатмаларидан бири шудир.

Етти йиллик мобайнида асосий цехлар тубдан реконструкция қилинади. Бухоро областида йирик газ конларининг ишга туширилиши заводимизда ёқилғи ўрнида газдан фойдаланиш учун катта перспективалар очиб беради. Таннархи ёқилғининг бошқа турларига нисбатан бир неча баравар кам бўлган газдан фойдаланиш ишлаб чиқарилаётган маҳсулот таннархини камайтириш, ҳар йили 2 миллион сўмлик маблағни тежаб қолиш имконини беради.

Корхонамизнинг энг йирик цехларидан бири — прокат цехини реконструкциялаш бўйича жуда катта тадбирлар амалга оширилади. Бу ерда ҳозиргача қўл кучи билан бажарилаётган барча иш процесслари тўла механизациялашади ва автоматлаштирилади, автоматик линиялар ишга туширилади.

Корхонамизда фойдаланилаётган кабелларни тўхтовсиз вулканизация қилувчи агрегатлар ишимизнинг унумли бўлишига катта ёрдам бермоқда. Шунинг учун ҳам етти йилликда бундай агрегатлар сони кўпайтирилади ва анча такомиллаштирилади. Улар ишни автоматик контроль қилиб турувчи ва вулканизация процессларини тартибга солиб турувчи мосламалар билан ускуналанади. Ана шу тадбирларнинг амалга оширилиши корхонамизга ҳар йили 8 миллион сўмдан кўпроқ фойда келтиради.

Булардан ташқари бир қанча янги агрегатлар ва машиналар ўрнатилади. Симни тўхтовсиз чиқариб турувчи мосламали янги вулканизация агрегатларининг бир нечтаси монтаж қилинади. Кабелларни бронлаш янги машиналарда бажариладиган бўлади. Бу, бронлаш ишларини ҳозирги вақтдагига нисбатан 1,5-2 баравар тезлаштириш ҳамда унинг сифатини яхшилаш имконини беради. Бу билан ҳар йили давлатнинг 3 миллион сўмга яқин маблағи иқтисод қилинади.

Резина ва бошқа шу каби материалларнинг шланглар тайёрлашда ортиқча сарфланишини бартараф қилувчи махсус ускуналар ишлайбошлайди. Дастлабки ҳисобларга қараганда, бу ускуналар ҳар йили 5 миллион сўмлик хомашё ва материалларнинг тежаб қолинишини таъминлайди.

Пластмасса саноатининг тез суръатлар билан ривожланиб бориши кабель буюмлари ишлаб чиқаришда ундан фойдаланишнинг ажойиб перспективаларини очиб беради. Биз пластмассалардан фойдаланган ҳолда, бир қанча кабель буюмлари ишлаб чиқаришни ўзлаштирамиз. Жумладан, юқори кучланишли, телеграф-блокировка кабелларини изоляция қилиш ва бронлаштиришда пластик массалари ишлатилади.

Корхонамиз коллективи бу соҳада жуда яхши натижаларга эришди. Дастлабки тажриба шуни кўрсатдики, пластмассалардан кабелларни бронлашда фойдаланиш бир қанча афзалликларга эга. Бу, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот таннархини камайтириш, иш маданиятини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва бир қанча кўп куч талаб қиладиган оғир иш процессларини енгиллаштиришга олиб келди.

Полиэтилен, полихлорвинил, фторопласт ва бошқа шу каби бир қанча типдаги пластикларни оммавий равишда ишлаб чиқаришга жорий қилиш назарда тутилади. Шу муносабат билан корхонамиз янги техника воситалари билан ускуналанади. Ишлаб чиқариш процессларини комплекс механизациялашни таъминловчи поток технологик линиялари, тайёр маҳсулотни автоматик равишда синаб кўрувчи станциялар, уларни навларга ажратувчи автоматик машиналар ва бошқа шу каби бир қанча янги агрегатлар ишга туширилади.

Мамлакатимиз халқ хўжалигининг асосий тармоқларида фойдаланиладиган янги хил кабелларнинг тажриба нусхасини тайёрлаш ва уларни кўплаб ишлаб чиқаришни ўзлаштириш юзасидан коллективимиз олдида шарафли ва масъулиятли вазифалар турибди. Бу ишда бизга заводимиз территориясига жойлашган кабель саноати илмий-текшириш институтининг коллективи катта ёрдам бермоқда. Институт ходимлари шу кунларда бир қанча янги кабель буюмлари ишлаб чиқаришнинг лойиҳаларини яратмоқдалар. Улар термостабил изоляцияли торсс кабеллари, юқори чидамли, кўп каналли, кўмир разрезлари ва шахталари, нефть саноати учун юқори кучланишли кабеллар конструкцияларини яратиш устида илмий-тадқиқот ишлари олиб бормоқдалар.

Корхонамизда доимо янгиликка интилувчи рационализатор ва ихтирочиларнинг ажойиб группаси етишиб чиқди. Бу новаторлар ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш, маҳсулот таннархини камайтириш, унинг сифатини яхшилаш, хомашёни кўплаб тежаб қолишга қаратилган жуда кўп қимматли таклифлар киритмоқдалар.

Заводимизда коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун курашаётган бригадалар тузилди. Коммунистчасига меҳнат қилиш, яшаш ва турмуш кечириш ҳақида конкрет мажбуриятлар олган бундай бригадалар аъзолари коллективимиз олдида турган вазифаларни бажаришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Уларнинг ташаббуси билан корхонамизда материаллар ва хомашёни кўплаб тежаб қолиш, маҳсулот таннархини камайтириш ва унинг сифатини яхшилаш учун кураш бошланиб кетди. Прокат цехининг коммунист ўртоқ Чуриков бошчилигидаги, шлангли кабель цехининг ўртоқ Р. Нуъмонов бошлиқ бўлган бригадалари КПСС Марказий Комитетининг 24 июнда очиладиган навбатдаги Пленумини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш ҳаракатининг ташаббускорлари бўлдилар.

Юқори малакали ишчилар, ўз касбини жон-дилидан севувчи инженер-техник ходимларни жипслаштирган меҳнатсевар коллективимиз етти йиллик программасининг муваффақиятли бажарилишига ҳисса қўшиш йўлида бир тан, бир жон бўлиб астойдил меҳнат қилаётирлар.

Кўмирни саралочи янги установка

Оҳангарон кўмир разрезида қазиб олинаётган кўмирни саралаш шу пайтгача қўл кучи билан бажарилар эди. Бу ишда 50 киши банд бўларди. Ишни енгиллаштириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш мақсадида разрез инженерларидан Рамазонов, Ҳакимов, Суслов ва Танакин ўртоқлар ана шу процессни механизациялаштириш устида астойдил ҳаракат қилдилар. Ижодий изланиш зойи кетмади.

Яқинда разрезда кўмирни саралочи, тўла механизациялаштирилган янги установка ўрнатилиб, ишга туширилди. Инженерлар кашф этган ана шу механизм туфайли кўмир саралаш 12 процентга кўпайди ҳамда йилига давлатнинг 3 миллион сўм маблағини тежаш имкони туғилди. Илгари ана шу ишда банд бўлган ишчилар энди бошқа вазифаларда ишламоқдалар.

А. КУКИЕВ.

Янгийўл шаҳридаги гидролиз заводида барча ишлаб чиқариш процесслари тўла автоматлаштирилган. Суратда: завод ТЭЦи машина залининг машинисти ўртоқ Геннадий Куримшин насоснинг бир меёрда ишлашини кузатаётир.

З. Қуртнезиров фотоси.

Чирчиқ кимёгарларининг овози

ЧИРЧИҚ, 12 май (**«Тошкент ҳақиқати» мухбиридан**). И. В. Сталин номли электр кимё комбинатида шу кунларда меҳнат жуда авжига чиққан. Кеча ва бугун Ўзбекистондаги энг йирик кимё саноат корхоналаридан ҳисобланган бу комбинат цехларида суҳбат ва йиғилишлар бўлиб ўтди. Кимёгарлар КПСС Марказий Комитетининг шу йил 24 июнда чақириладиган навбатдаги Пленуми тўғрисидаги ахборотни қизғин муҳокама қилдилар.

Корхона ишчилари ва инженер-техник ходимлари мамлакатимизда кимё саноатини тез суръатлар билан ривожлантириш соҳасида турган вазифаларни белгилаб берган КПСС Марказий Комитети май Пленумининг тарихий қарорларини амалга ошириш йўлидаги кураш натижаларини якунладилар. Шу билан бир қаторда йиғилиш ва суҳбат қатнашчилари етти йиллик мобайнида ўз корхоналарини янада кенгайтиришни кўзда тутувчи улуғвор планларни амалга оширишга қаратилган конкрет тадбирлар билан чиқдилар.

Генератор цехида бўлиб ўтган йиғилишда смена бошлиғи Наримон Гарипов сўзга чиқиб, бир йил мобайнида комбинатда қандай ишлар амалга оширилганлиги ҳақида фахр билан гапириб берди. Ҳозир барча цехларни реконструкция қилишга киришилди. Янги йирик корпуслар қад кўтармоқда. Эскириб қолган асбоб-ускуналар янги, юқори унумли, янада такомиллашган асбоб-ускуналар билан алмаштирилмоқда. Кимёгарлар учун 5 минг квадратметрдан кўпроқ уй-жой биноси, медицина ва болалар муассасалари бинолари қуриб берилди. Ўтган йили кимёгарларнинг Маданият саройи қуриб битказилди. Бу Маданият саройи Ўзбекистоннинг энг ёш шаҳарларидан бири бўлган Чирчиқ шаҳрининг чиройига-чирой қўшиб турибди. Саройда меҳнаткашларнинг маданий дам олиши учун барча шарт-шароит яратиб берилган.

Ҳаммангиз яхши биласизки, — деб давом этди ўртоқ Гарипов, — давлатимиз корхонамизни реконструкция қилиш учун шу етти йилликда бир неча юз миллион сўм маблағ ажратди. Корхонамиз 1961 йилга бориб энг арзон хомашё — Бухоро табиий гази билан ишлашга кўчади. Етти йиллик мобайнида минерал ўғитлар ишлаб чиқаришни 1,8 баравар кўпайтириш мўлжалланмоқда. Бундан ташқари биз ацетилен ва сирка кислотаси, сунъий шойи тайёрлаш учун зарур бўлган ацитил-целлюлоза ишлаб чиқаришни ўзлаштирамиз.

Илғор генераторчи Иван Александрович Семенов сўз олади. Унинг портрети баҳор байрамини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақа ғолиблари билан бир қаторда Ҳурмат тахтасини безаб турибди. Ўртоқ Семенов бундай деди:

— Чирчиқ кимёгарлари 1958 йилдагига қараганда бир неча минг тонна кўп минерал ўғит ишлаб чиқаришга қарор қилдилар. Етти йиллик давомида биз корхона меҳнаткашлари учун 61 минг квадратметр уй-жой биноси ва кўпгина янги маданий-маиший муассасалар қуриб беришимиз лозим. Ана шу мисолнинг ўзи Партия ва Ҳукуматимизнинг меҳнаткашлар ҳақида нақадар катта ғамхўрлик қилаётганини яққол кўрсатиб турибди. Мен ўйлайманки, бир жон, бир тан бўлиб меҳнат қилаётган коллективимиз етти йиллик план топшириқларини муддатидан анча олдин бажара олади. Бизнинг сменамиз иш суръатини бирмунча жадаллаштириши лозим. Чунки мусобақадош дўстларимиз — Александр Павлович Гребнев сменаси биздан олдинда бормоқда. Биз шуни эсдан чиқармаслигимиз керакки, комбинатда фақат бизнинг сменагина эмас, балки яна 26 та бригада ва смена, шунингдек контроль-ўлчов асбоблари цехи коллективи ҳам коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номни олиш учун зўр ғайрат билан ишламоқда. Яқин кунларда комбинатимиз табиий газ билан ишлашга кўчиши муносабати билан кадрларни қайта тайёрлаш мактаби очилади. Бизнинг вазифамиз етти йиллик илғорларининг биринчи сафларидан ўрин олиш, янги очилаётган мактабнинг аълочи ўқувчилари бўлиш, ишда ҳам, турмушда ҳам бошқаларга ўрнак кўрсатишдан иборат.

Ўртоқ Семеновнинг юқоридаги сўзлари смена ишчилари томонидан якдиллик билан қўллаб-қувватланди, ҳамда КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаш ва кундалик смена топшириқларини бир мунча ошириб бажаришга қарор қилинди.

САБЗАВОТ ВА КАРТОШКАНИНГ МЎЛ-КЎЛЛИГИ УЧУН!

ИНТИЛИШ

ОЧЕРК

<>

Илк баҳорнинг инжиқлик қилаётган кунларидан бири. Эрталабки салқин шабада эсиб турибди. Ҳали яқиндагина тинган ёмғирдан кейин осмон чиройи очилиб кетгандай бўлса ҳам, кўк бўшлиғининг у ер бу ерида пага-пага булут парчалари сузиб юрарди. Қуёш гоҳ заррин нурларин сочар, гоҳ ана шу булут парчалари ортига яшириниб, тунт боқиш билан дилхиралик қиларди. «Экин-тикинга бўлса саноқли кунлар қолди, ҳадеб ўчакишавермай, жўнашиб кета қолсачи!»

Кабинетда ёлғиз ўзи ўтирган раиснинг фикри ана шундай хаёл билан банд эди. Билинар-билинмас ажин босган юзидан ҳамиша табассум аримайдиган бу киши ҳозир жиддият тўла кўзларини бир нуқтага михлаганича миясини кўпдан бери қотириб келаётган яна бир ишкал масала устида ҳам ўйлаб кетди.

Колхоз ери этагидан ўтадиган Қорақамиш жарининг ўнг беткайида қирқ гектар чамаси яхлит ер бор. Бу ерга сув суриб бориб, экин кўкартириш азобнинг ўзгинаси. Ана шу қирқ гектарлик сермашмаша ерга не-не умидлар билан йилига экин экиларди-ю, аммо меҳнат зойи кетарди. Кўкламги намгарчилик билан бир нав қилтиллаб турган нимжон кўчатлар нарироққа бориб қовжираб қоларди. Ўтган йили ёзда раис ҳосилот билан бирга бригадалар ерини айланиб юриб, ўша қовжираб ётган экинларни бориб кўришди. Шунда юрагининг бир чети «жиз» этиб кетган эди унинг.

Колхоз катта, кўп тармоқли хўжалик. Унинг истиқболи ҳам улкан. Лекин қандайдир арзимагандай бўлиб кўринган мана шу бир парча ерга сув чиқариш ҳозирча мушкул масала бўлиб турганлиги гўё бу истиқболга етиб олиш учун халақит бераётганга ўхшарди. Ахир бу йил, келгусида ҳам колхоз картошка, сабзавот ва полиз экинлари ҳосилдорлигини анча ошириши керак. Бунинг устига сув билан юз кўриша олмаётган қирқ гектарлик ердан олинадиган ҳосил колхоз планига киритиб қўйилган. «Планга киритилиб, чакки иш қилинди» деган баъзи бировлар ҳам бўлди. Лекин энг муҳими шундаки, бу масала аввало партия йиғилишида муҳокама қилинди, правление аъзолари билан маслаҳатлашиб олингандан кейин «насос билан сув чиқарса бўлади» деган қатъий бир фикрга келинди.

Энди бу ишни кечиктиришга ҳеч ҳаққи йўқлигини раис яхши биларди. Аҳд қилинган экан, вақт қанчалик қисталанг бўлмасин уни поёнига етказишга мажбур эди. «Тагини суриштирганда одамлар дашту биёбон ва тик тепаликларга сув чиқариб, катта майдонларни ям-яшил экинзорларга айлантираяпти-ю, биз бўлсак анави арзимаган ерни...» Шу фикрга бутун вужуди билан берилиб кетганидан ҳозир унинг кўнглига бундан бошқа ҳеч нарса сиғмас эди.

Раис чуқур эҳтиросларга берилган ҳолда ташқарига чиқди, салқин ва мусаффо ҳаводан тўйиб-тўйиб нафас олдида, ҳосилотнинг келишини кутиб, турган жойида бир нуқтага тикилиб қолди. ҳосилот ҳа деганда келавермади. «Нариги участкага ўтгандир» деган тахмин билан ариқ ёқасида эгарловлик турган отига минди. Тўриқ қашқа олдинига пишқирди, сўнгра бошини чиройли силкиди-да, йўртиб кетди.

Раис йўл-йўлакай ён-теварагига диққат билан разм солиб бораркан, рўпарадаги дўнгликда бир отлик кўринди. У елкасини ўркач қилиб пастликка энгкайганича қимир этмай турарди. Равшанроқ кўриш учун қўлини қошлари устига қўйиб тикилди. «Ким экан у, шу маҳалда жар ёқалаб юрган?» Раис ҳайратда қолди. «Ажабо, у нима қилиб юрибди бу ерда? Бўлди-бўлди, ҳосилоти тушмагурнинг ҳам юрагидан уриб қолганга ўхшайди. Асл деҳқон боласида...» Унинг дили равшан тортиб кетди. «Қаторда норинг бўлса, юкинг ерда қолмайди» фикран такрорлади у. Раис ҳосилот, агроном, механизатор ва илғор бригада бошлиқлари тўғрисида гап борганида кўпинча ўзи севиб ишлатадиган ана шу халқ мақолини такрорларди. Шунчаки такрорлардигина эмас, алоҳида иштиёқ ва фахрланиш туйғулари билан сўзларди.

Жуссадор, чамаси ўттиз билан ўттиз беш ёшлар орасидаги бу йигит ҳосилот Барат Абдуллаев эди.

Раис ҳазил-мутойиба қилди:

— Жарга михдай қадалиб турганингни кўриб, Қорақамиш сувини нафасинг билан тортиб олаяпсанми деб ўйлабман, қалай, тил топиб гаплаша олдингми?

— Яхши ният қилсанг йўлингга юраман деяпти, Ҳожиакбар ака.

— Мен ҳам тил топиб гаплашгандирсан деб ўйловдим, янглишмаган эканман.

Раис билан ҳосилот жарга тикилишди. Икки терак бўйи келадиган пастликда зангори сув шарқираб оқмоқда.

— Шу топда мияга бир фикр келиб қолди,— деди раис Ҳожиакбар Отажонов,— чиғалнинг учини топгандай ҳосилотга ўгирилиб,— колхозимизни оталикка олган завод раҳбарларига насос билан сув чиқаришда ёрдамлашиворинглар десак наҳотки йўқ дейишса.

Бу гапни эшитди-ю, елкасини босиб турган оғир юк ағдарилгандай бўлиб, ҳосилот анча енгил тортди. Аза шунда сув илинжида узала тушиб ётган ерга худди жон киргандай бўлиб кетди.

Иккovлон умидвор бўлиб изига қайтишди.

* * *

Шундан буён икки ой чамаси вақт ўтди. Ҳаво очиқ, осмон беғубор. Қалин барг ёзган дарахтларнинг шохлари мулойим эсаётган ел эпкинида вазмин силкинади. Дала яшил либосда. Бир текис бўй тортган картошка, карам, помидор сингари эртаги экинлар рангба-ранг товланиб турибди. Эгатлар оралаб у ёқдан бу ёққа бориб келаётган универсалнинг янгроқ садоси баралла эшитиларди.

Колхоз агрономи Рашид Каримов билан дала айланиб юрибмиз. Сув қўйилган картанинг елкасида қорачадан келган, қотмагина ўрта яшар бир киши кетмонининг дастасига суяниб, пешонасини хиёл тириштирганича жўяклардан кўз узгиси келмасди. У эгатларга сув тараб қўйиб, ихлос билан кузатмоқда. Сувчининг ҳозирги ҳолатига қараб туриб, ўз касбининг гаштини сураётганини пайқаб олиш қийин эмасди.

— Шу бригада сувчиси Рихсивой ака,— деди агроном. Бу атрофда у тилини билмаган ер йўқ. Худди орқасидан етаклаб кетаётгандай сув ҳам унинг измидан чиқмайди.

Ҳорманг, бор бўлингдан кейин Каримов Рихсивой акадан бригадирни сўради. У рўмолчаси билан юзидаги терни арта туриб жавоб берди:

— Янги ерда.

Биз ёлғиз оёқ йўлга тушиб олдик. Агроном Рашид Каримов қаёққа кетаётганимизни тушунтириб берди. Яқинда колхозни оталикка олган «Таширмаш» заводидан директор ўртоқ Буркусов бошлиқ уч-тўрт киши келибди. Раис уларни артель хўжалиги билан таништириб чиққач, тўппа-тўғри Қорақамиш ёқасига бошлаб борибди. «Мана шу қирқ гектар ер, лекин сувсизликдан умри бекорга ўтаяпти, анави жардан насос билан сув чиқаришда кўмаклашиб юборсаларинг» деб илтимос қилибди.

— Хўш, ундан кейин,— қизиқиб сўрадик.

— Мана, ҳозир борганда кўрасизлар. Колхозчиларимиз сув чиқарилган бу жойга «янги ер» деб ном қўйишди.

Йўлимизда давом этмоқдамиз. Икки томонимизда квадрат-уялаб экилган картошка туплари бўлиқ, бир текис бўй тортиб қолган.

— Бригада бошлиғи Ҳакимжон Қосимов, барака топкур ишчан йигит, ўзи коммунист,— деди агроном.

— Плани қанча?

— План ўз йўли билан, 18 тоннадан мажбурият олишган. Бу айтишгагина осон. Лекин парваришига зўр берилса кўпроқ ҳам тўкади. Кўраяпсизми, ерга тушганидан бери егани ўғит, культивациядан кейин ўзини кўрсатади яна.

Янги ернинг жарликка туташган жойида бригада бошлиғи Қосимов, яна бир кекса колхозчи алла нарсалар тўғрисида гаплашиб турарди.

ДТ-54 тракторининг моторига насос ўрнатилибди. Кучли насос Қорақамиш сувини 25 метр баландликка кўтариб бераяпти. Зилол сув қувурлар орқали ўтиб, яхлит экинзорга таралаарди. Бу ерга картошка билан силосбоп маккажўхори экилибди.

— Бўлиб берса 300 тонна картошка шу ернинг ўзидан чиқади, — мамнун қиёфада деди бригадир.

— Иш деган бундоқ бўпти,— гапга аралашди боядан бери дам насосга, дам эгатлар орқали оқаётган сувга ажабланиб қараб турган Рафиқ ота,— завод ишчиларига минг офарин ўқисак арзийди. Эҳа, бу ерга сув чиқарамиз деб кўп урингганмиз. Ҳар сафар ҳам нафасимизни қайтараберган.

Унинг бу сўзларида чексиз қувонч билан бирга миннатдорчилик ҳам бор эди.

Қуёш тик тепага келиб қолди. Тоғ томондан эсаётган шамол кишига ҳузур-ҳаловат бағишлайди.

Кундузги дам олиш пайти. Дарахтлар қуюқ соя ташлаб турган ҳовуз бўйидаги баҳаво дала шийпони одамлар билан гавжум. Атрофига ҳар хил гуллар экилган, шоҳ супада ўттиз чоқли эркак-зёл ўтирибди. Булар орасида моҳир механизатор ҳам, миришкор сувчи ҳам, ёшлар билан бирга суяги деҳқончилик билан қотган нуроний кексалар ҳам бор. Супа ёнидан ўтадиган ариқда бир қулоқ тоза ва кўмкўк сув шилдираб оқар, радиодан кетма-кет берилаётган ашулаларнинг мафтун этувчи дилрабо куйлари кенг води бўйлаб парвоз қиларди.

Тушки овқат еб бўлинган ҳам эди, бир маҳал раис билан партком келиб қолди. Улар шолча устига тўшалган гулдор чит кўрпачага чордона қуришди. Бир чеккага ҳоргин ёнбошлаган бригада бошлиғи Ҳакимжон Қосимов қаддини ростлаб, ўтирди. Унинг дала шамолига сал кўпчиган башарасидан уйқудан қолганлиги сезилиб турарди.

Бир нафас жимжитликдан сўнг агитатор йигит қўлидаги букланган газетани олдида, ундан Тошкент области пахтакорлари кенгаши қатнашчиларининг Мактубини бурро-бурро ўқий бошлади. Мактубда ҳозир қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун энг масъулиятли давр бошланганлиги, олинган мажбуриятнинг тақдири шу кеча-кундузда ҳал қилинажаги, шунинг учун ҳар бир дақиқани ғанимат билиб, ғўза ва бошқа экинлар парваришини дарҳол кучайтириб юбориш лозимлиги қайд қилинган эди.

Биринчи бўлиб партком Қаюмов гап бошлаб берди.

— Биз,— деди у,— ҳар йили ҳосилдорликни оширамиз, деб катта-катта ваъдалар берамизу, кузакда ер чизиб қолаяпмиз. Мана, ҳозир ҳаммангиз Мактубдаги гапларнинг мазмунини чақиб ўтирибсизлар. Ишнинг омади — вақт. Сал ғафлатда қолдикми, ҳосилдан урдириб қўйишимиз турган гап.

— Бутун гап шунда-да,— деди Рафиқ ота товушини одатдагидан баландроқ кўтариб, —ота-боболаримиз «вақтинг кетди, нақтинг кетди» деганлар. Ҳа, темирни қизиғида босиб қолиш керак. Ҳали парткомимиз Рауфжон айтганларидай қачонгача ваъдани насия қила берамиз. Ё биз деҳқончиликнинг тилини, ердан ҳосил ундиришнинг сирини билмаймизми? Бултурку мана шу маҳалда баландпарвоз гаплар кўп бўлди. Кучни елга эмас, ерга бериш керак.

— Тўғри,— деди Рафиқ ота ёнверига диққат билан разм солиб чиққач,— бу йилги ишимизнинг бошланиши чакки бўлмади, вақтида экиб-тикиб олдик. Квадратга ҳам аҳамият берилди. Негаки, машина турганда кетмонга не ҳожат. Лекин ишимизда баъзи нуқсонлар ҳам бор. Олайлик Шокирнинг звеносидаги картошкани. Ҳали келаётиб қарасам ўтинқираб қолибди. Қани вақтида универсал солингани?

Бу гапи билан у қаршисида ўтирган Илёс универсалчини мўлжалга олди. Йигит бир оз хижолат тортгандай бўлди.

Гап меҳнат интизоми устида бораркан, раис луқма ташлади.

— Самиғ ишга чиқибди деб эшитдим, ўзи шу ердами?

Ҳамма орқада ўзини панага олиб ўтирган жуссадор йигитга қаради. Раис сўзида давом этди:

— Юзга айтганнинг заҳри йўқ укам, ўзимизникисан, бир чекаси куйингандан. Ё шу ўтирганлардан камлик жойинг борми? Мана ўзинг қатори Шокир билан Комилжон, синглинг тенги Муҳаббат ва бошқаларни олайлик. Аввал баҳордан бери бирор кун ишдан қолишдими? Йўқ.

Самиғ тикилган кўзлардан ўзини қаёққа олиб қочишини билмай, ўтирган жойида михланиб қолди. Уялганидан қулоғигача қизариб кетган эди.

Суҳбат тугагунча, тушки дам олиш маҳали ўтиб кетганлиги ҳам сезилмай қолди.

Калинин районидаги Ленин номли колхоз сабзавотчилари бу йил катта хирмон кўтаришмоқчи. Комил ишонч билан айтиш мумкинки, улар ўз аҳдупаймонлари устидан чиқадилар.

А. ШЕРМУҲАМЕДОВ.

Редакцияга келган хатлардан

Бунга сиз нима дейсиз

Тошкент трамвай-троллейбус трестининг 2-депоси қаерда жойлашгани, аҳолига қандай хизмат кўрсатиши ҳаммага маълум бўлса керак. Чунки кўркам шаҳримизнинг қайси томонига боришга жазм қилманг, турнақатор қатлаб турган трамвай ёки троллейбусга тушмай иложингиз йўқ.

Бироқ депомизда шундай ҳодисалар юз бермоқдаки, бу сиз — йўловчиларгагина эмас, ҳатто трест раҳбарларига ҳам қоронғуга ўхшайди.

Ҳожи Абдуллаевни танийсизми? Ҳарҳолда кўпчилик танимаса керак. Лекин трест раҳбарлари, айниқса биз бу кишини жуда яхши таниймиз. Чунки ўртоқ Абдуллаев бизнинг бевосита раҳбаримиз — цех бошлиғимиздир. Ҳожи ака бир неча йиллардан буён 2-депода ишлаб келмоқда, шунинг учун ҳам биз у кишини тажрибали ишчи, раҳбар ходим сифатида ҳурмат қиламиз, маслаҳат, йўл-йўриқлар сўраймиз, хуллас сўзини икки қилмасликка ҳаракат қиламиз.

Бас, шундай экан, «қарс икки қўлдан чиқади» деганларидек, Ҳожи ака ҳам ўзига нисбатан кўрсатилаётган ҳурматнинг қадрига етиши, қўл остидаги ишчилар билан самимий муносабатда бўлиши, уларнинг кундалик ҳаёти билан чинакамига қизиқиши лозим. Афсуски, ўртоқ Абдуллаев бунинг аксини қилиб келмоқда. Мана бир мисол. Яқинда Ҳожи ака Т. Акимов деган оддий ишчи билан депо чойхонасида ади-бади айтишиб қолди-да, тўсатдан стакандаги иссиқ чойни унинг башарасига сепиб юборди. Бу ҳодисанинг шоҳиди бўлган ишчилар деponинг «Крокодил» номли деворий газетасига танқидий мақола ёздилар. Лекин Абдуллаев бу танқиддан ўзига тегишли хулоса чиқариб олмай, яна аввалгидек ишчиларга қўпол муомала қилишни давом эттира берди.

Бир куни кечки смена тамом бўлай деб қолганида, Абдуллаев монтёр Слабокаспийскийга ишдан сўнг вагонга дуга қўйишни буюрган. Слабокаспийский эса, иш вақтим тамом бўлди, деб жавоб берган. Шундан сўнг ўртоқ Абдуллаев оддий ишчига ишнинг моҳиятини тушунтириш ўрнига, «ўргангаг кўнгил ўртанса қўймас», деганларидек қуракда турмайдиган сўзлар билан ҳақорат қилакетди ва Слабокаспийскийни ҳеч сабабсиз кечки сменадан ҳайдаб юборди.

Бундан ташқари, Абдуллаев дурадгор Исҳоқов Илҳомга иш вақтида давлат мулкидан ўзи учун хонтахта ясаб беришни буюрди. Лекин давлат мулкига хиёнат қилишни истамаган Исҳоқов бу буйруқни бажармади. Орадан беш кун ўтар-ўтмас Абдуллаев Исҳоқовни ҳам ишдан ҳайдаб юборди ва шу куни Исҳоқовни ишга келмади деб ҳисоблаб, табелни очиқ қолдирди.

Цех бошлиғи Ҳожи Абдуллаевнинг юқоридаги каби хатти-ҳаракати кишиларимизни ишдан совутиб юбормоқда. Шунинг учун ҳам Абдуллаевнинг ноўрин сўкинишлари, қўпол муомаласини сингдира олмаётган ишчилар бирин-кетин бўшаб кетмоқдалар.

Яқинда депода қизиқ бир воқеа рўй берди: деподан икки метрли уч дона асбеструба йўқолибди. Ким олгани номаълум. Бу нарса ўз-ўзидан бости-бости бўлиб кетар эди-ку, лекин қоровулларнинг бошлиғи Музаффарованинг сидқидиллик билан ишга киришганлиги натижасида трубаларнинг қаердалиги аниқланди. Сиз бу трубаларни бирор оддий ишчи олиб кетгандир, деб ўйларсиз. Йўқ, асло бундай эмас. Трубалар цех бошлиғимиз Ҳожи Абдуллаевнинг уйида экан. Афсуски, ўша пайтда директор вазифасини бажарувчи ўртоқ Закатимов «қўйнидан тўкилса қўнжига» қабилида иш қилиб, Абдуллаевнинг бу ғайри қонуний ҳаракатини оқлашга уриниб, трубаларни бухгалтерия орқали расмийлаштириб берди.

Сиз нега Ҳожи Абдуллаевга нисбатан шу чоққача бирорта чора кўришмади, унинг нотўғри, раҳбарга хос бўлмаган хатти-ҳаракати қораланмаётир, деб ҳайрон бўларсиз. Биз ҳам ҳозир худди шу масала устида бош қотирмоқдамиз. Чунки депо раҳбарлари (бошлиғи ўртоқ Исмоилов) Ҳожи Абдуллаевнинг бутун хатти-ҳаракатларидан воқиф бўлатуриб, бизнинг ҳақли талабимизни ҳамон жавобсиз қолдириб келмоқдалар.

Шунинг учун ҳам биз, ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш, ишчиларда меҳнатга муҳаббат уйғотиш, уларни ишда ҳам, турмушда ҳам бошқаларга ўрнак бўладиган даражада тарбиялаш ўрнига, ўз қўл остидаги кишиларга нисбатан ўтакетган даражада қўпол муомалада бўлаётган Ҳожи Абдуллаевга нисбатан чора кўрилишини яна бир бор талаб қиламиз.

ЖУРАВЛЁВ,
монтёр,
ИСҲОҚОВ,
дурадгор,
ЯМИНОВ,
мастер.
РАҲИМБОБОЕВ,
слесарь,
МУЗАФФАРОВА,
қоровуллар бошлиғи,
ҳаммаси бўлиб хатга 10 киши қўл қўйган.

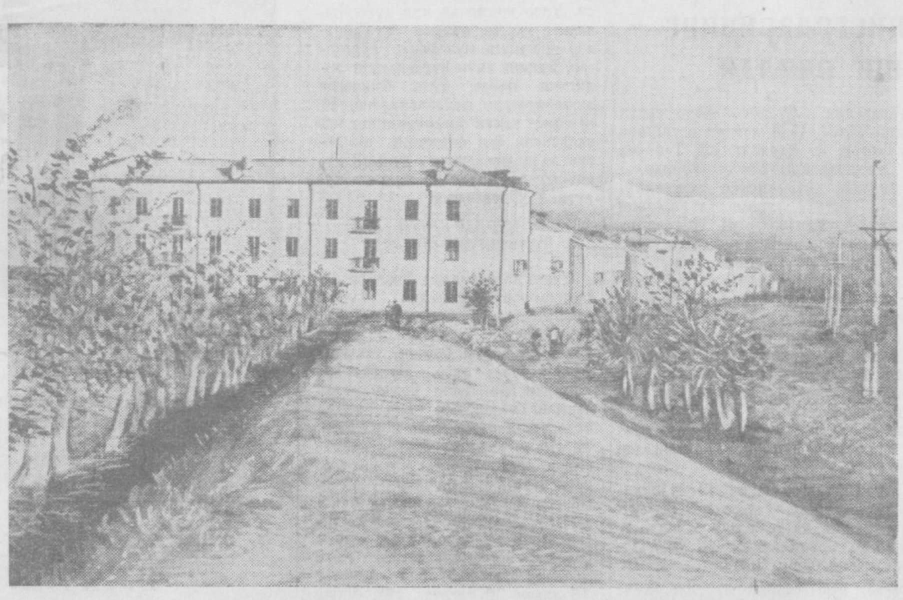

Чирчиқ шаҳрининг Троицкий посёлкасида ишлаб турган қаттиқ қотишмалар заводи ишчилари учун ҳашаматли уй-жой бинолари қуриб берилмоқда. Яқиндагина бўм-бўш ётган ерда киши ҳавасини келтирадиган посёлка қад кўтармоқда. Суратда: завод ишчилари кўчиб кирган янги уй-жойлар.
Г. Петров фотоси.

ТОР КЎЧАДА

Бир вақтлар бошланғич синфлар дарслигида шундай бир эпизодни ўқиган эдим: катта анҳор устидаги тор кўприкдан ўтмоқчи бўлиб, бир-бирига томон келаётган икки эчки кўприк ўртасида тўқнашиб қолади.

— Сен йўл бер! — дейди биринчи эчки.

— Ўзинг йўл бер! — дейди иккинчи эчки.

Жанжал чиқади. Эчкилар сузишиб, иккови ҳам анҳорга ағдарилади.

Тошкентдаги Беруний майдонидан Чилонзор, Қатортол, Дўмбировот, Чопонота томонларга қатнайдиган автобуслар ҳам кўп вақт ана шу эчкиларнинг аҳволига тушиб қоладилар. Асосий йўл ҳисобланган иккинчи цемент кўприкдан Оқтепа ГЭСигача бўлган масофа эса эчкиларни йиқитган тор кўприкка ўхшайди. Кўчага тош терилган, лекин у ҳаддан ташқари тор, шу кунларда унинг ҳар 4—5 метрида бир чуқурча ёки кичик тепалик ҳосил бўлган. Икки автобус дуч келиб қолса, кўчада тортишув, даҳанаки жанг, пассажирлар учун эса «бепул томоша» бошланади.

Шофёрлар машинани тўхтатиб, ерга тушиб оладилар.

— Ҳўв оғайни, сен тўхтаб тур! — дейди бири.

— Ўзинг тўхтаб тур, — дейди иккинчиси. Кейин шофёрлар ёнига пассажирлар ҳам қўшиладилар.

— Ўзларинг йўл беринглар! — дейишади биринчи автобусдагилар.

— Тушларингни сувга айтинглар! — дейди иккинчи томон.

Не-не тортишувлардан сўнг биринчи автобус йўл беради, лекин иккинчи автобус озгина юрмасдан яна ҳалигидан ҳам оғирроқ аҳволга дуч келади... Пассажирлар мўлжаллаган жойларига 1—2 соатлаб кечикиб келадилар.

Ваҳоланки, шу кўчани бўйлаб ўтадиган канал — анҳор бўйида неча йиллардан бери тўпланиб ётган тупроқ-тепаликни текислаб, йўлни кенгайтириш мумкин. Нима учундир бунга ҳеч ким эътибор бермайди.

Биз район раҳбарларидан шу кўчани кенгайтиришга жиддий эътибор беришларини талаб қиламиз.

С. УМАРОВ.
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Радио эшиттириш ва телевидение комитетининг ходими.

Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда

Хусниддин Махсумовнинг фабрикамизга келганига ҳадемай 10 йил тўлади. У, смена мастери Раҳим ака Ваҳобовнинг маслаҳати билан станокларни мойловчи бўлиб ишга кирган эди. Лекин орадан кўп ўтмай у зеҳнининг ўткирлиги, меҳнатсеварлиги ва ишчанлиги билан коллективимиз орасида танилиб қолди. Шундан сўнг уни мастер ёрдамчиси қилиб тайинладилар. Хусниддин мастер ёрдамчиси бўлиб ишлай бошлагандан сўнг ўзида билим олишга қизиқиш сеза бошлади. Яна ўша Раҳим аканинг маслаҳати билан фабрика қошидаги кечки ишчи-ёшлар мактабига ўқишга кирди. Ҳам ишлаш, ҳам ўқиш анча қийин бўлди. Бироқ ёш, билим олишга интилган Махсумов буларни енгиб, 10-синфни муваффақият билан тугаллади.

Фабрикамизга станокларни мойловчи бўлиб ишга кирган Хусниддин эндиликда ана шу ўзи мойлаб юрган машиналарнинг янги, унумли, такомиллашган хилларини яратадиган киши бўлиб етишишга қарор қилди. Шундан сўнг тўқимачилик институтининг кечки бўлимига ўқишга кирди. Ҳозир у ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда институтнинг IV курсида билим олмоқда.

Куч-ғайратга тўлиб-тошган бу йигит кўп қатори меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришиш билан бирга, ўқишда ҳам аъло баҳолар олиш билан ҳаммага намуна бўлмоқда.

Дадил бўл, азамат, орзўнг ушаладиган кун яқин қолди. Сен, албатта, ўз мақсадингга эришасан.

Ф. МАНСУРОВ,
Тошкент тўқимачилик комбинати 2-тўқув фабрикасининг мастер ёрдамчиси.

ҲАҚЛИ ТАЛАБЛАР

КОЛХОЗЧИ ОНАЛАРГА ШАРОИТ ЯРАТИЛСИН

Фрунзе номли колхоз Янгийўл районидаги йирик, сердаромад пахтакор хўжаликлардан ҳисобланади. Аммо бу ерда колхоз аъзолари учун маданий-маиший шароитлар яратишга кам эътибор берилади. Маълумки, колхозда хотин-қизлар хўжалик ишларининг барча соҳаларида актив иштирок этадилар. Она бор жойда фарзанд ҳам бор. Шунинг учун колхознинг ҳамма участкасида болалар боғчаси, яслилари бўлиши керак.

Колхознинг Фрунзе участкасида боғча ёшидаги болалар юздан ортади. Афсуски, бу болалар учун на боғча ва на ясли бор.

Колхозда болалар боғчасини ташкил қилиш учун ҳамма имконият мавжуд. Колхоз ҳар йилги даромадидан маданий-маиший хизмат учун бир неча минг сўм маблағ ажратади.

Бу участкада ҳатто махсус педагогика билим юртини битирган Рафиқа Шомустақимова каби кадрлар ҳам бор. Лекин бу имкониятлардан фойдаланиш колхоз раҳбарларининг эсига келмайди. О. Муҳиддинова, Б. Рисбоева, С. Сатторова каби аёллар фарзандларини уйда ёлғиз қолдириб бўлса ҳам колхоз ишлаб чиқаришида актив иштирок этмоқдалар. Лекин улар анча қийналмоқдалар.

Колхоз бу йил 1715 гектар ерда пахта етиштиради. Колхозчилар ана шу пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганлар. Бу шарафли вазифани бажаришга хотин-қизлар салмоқли ҳисса қўшадилар. Колхоз правлениеси аъзолари бу оналарнинг ҳақли талабларини назарга олиб, ҳар бир дала шийпонида болалар яслиси, колхоз марказида намунали марказий болалар боғчаси ташкил қилишлари керак.

В. БОБОХОНОВ,
Б. МИРЗААҲМЕДОВ.
Янгийўл районидаги 4 ва 17-мактаб ўқитувчилари.

РЕПРОДУКТОРЛАР ҚАЧОН ТИЛГА КИРАДИ

Бундан 6 йил муқаддам қишлоғимизда радиоузел ишга тушармиш деган хушхабар тарқалди. Бора-бора миш-мишлар чинга чиқди. Қишлоқда радиоузел қурила бошлади, 600 хонадонга радиоточка ўрнатиладиган бўлди. Лекин клуб тепасига радиокарнай ўрнатилди-ю шу билан иш битди.

Мана 6 йилдирки, Бўстонлиқ район боғдорчилик совхози раҳбарлари бу радиоузелнинг ишга тушиши ҳақида ўйлаб ҳам кўрмайдилар. Репродукторлар ҳамон тилга киргани йўқ. Бу ҳақда совхоз ишчилари директор Абдусаматов, район маданият бўлимининг мудири Серикбоев ўртоқларга бир неча бор мурожаат қилдилар. Лекин ҳамон натижаси бўлмаётир.

Совхоз ишчилари коммунистик тарбиянинг қудратли қуроли бўлган радиодан фойдаланишни истайдилар ва совхоз раҳбарларидан бу масалани тезда ижобий ҳал қилишни талаб қиладилар.

Н. ЎРИНБОЕВ,
ўқитувчи.
Н. ТОЖИБОЕВ,
САГУ студенти.
Қ. НОРМАТОВ,
совхоз ишчиси.

ОВҚАТЛАРНИНГ СИФАТИ ЯХШИ ЭМАС

Тошкент «Фарғона» ресторани дирекцияси илгариги «Ўзбекистон» кафеси ўрнида палов, кабоб ва бошқа миллий овқатлари билан савдо қиладиган филиал очиб яхши иш қилди. Филиал ходимлари ҳам дастлабки кунларда лаззатли овқатлари, яхши дамланган фамил ва кўк чойлари, қолаверса хуш муомалалари билан хўрандаларни жалб қилиб турдилар. Ўн-ўн беш кун ошхона ҳам, чойхона ҳам кишилар билан гавжум бўлди.

Лекин, бу ҳол узоққа бормади. Орадан кўп ўтмасдан филиалдан файз кетди. Хўрандалар ҳам сийраклашиб қолишди. Чунки, илгари кишиларни ўзига тортиб турган лаззатли овқатларнинг мазаси кетабошлади. Палов исмига монанд бўлмай қолди, кабоб эски, жирсиз гўштдан тайёрланди. Обинон билан чойнинг нархи «ҳисобга» тўғриланди, яъни 60 тийинлик нонга 1 сўм, 30 тийинлик чойга 50 тийиндан олинаверди. Филиалда илгариги озодаликдан асар ҳам қолмади. Ошхона-чойхона саҳни ифлос, столлар усти вақти-вақти билан артилиб турилмайди.

Филиалда санитария-гигиена қоидаларига риоя қилинмайди, сиёсий-оммавий ишларга эътибор берилмайди. Меҳнаткашларни партия XXI съезди қарорларини бажаришга чақирадиган бирорта плакат, шиор йўқ, қизил бурчак ташкил этилмаган.

Биз, хўрандалар «Фарғона» ресторани маъмуриятидан (директори ўртоқ Т. Шамин) ўз филиалида тартиб ва назорат ўрнатишни талаб қиламиз.

Ё. ИСҲОҚОВ,
Р. ТУРДИАЛИЕВ.
Тошкент партия олий мактаби тингловчилари.

Рентген аппарати ўрнатилсин

Эски Тошкент қишлоғи касалхонасига ўрнатиш учун рентген аппарати келтирилган эди. Лекин жой йўқлигидан рентген аппарати бир йилдан бери чанг босиб ётибди. Бу касалхонада бир йил ичида олти бош врач алмаштирилди. Шунинг учун ҳам касалхонада тартиб ўрнатиш унинг ишини яхши йўлга қўйиш ҳақида ҳеч ким қайғирмаётир. Собиқ Октябрь район соғлиқни сақлаш бўлими бу касалхонага жиддий эътибор бермади. Чиноз район ижроия комитети бу касалхонадаги аҳволни яхшиласа, меҳнаткашлар соғлиғини сақлашда муҳим аҳамиятга эга бўлган рентген кабинети очиб берса. Чиноз район соғлиқни сақлаш бўлимидан бизнинг талабимиз шу.

Н. ЎРИНБОЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„ЮЛҒИЧЛАР“

Газетамизнинг шу йил 1 апрель сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган хабарда Пискент район матлубот жамиятига қарашли кўпгина савдо точкалари ходимлари совет савдоси қоидаларини қўпол равишда бузгани, молларнинг нархини ошириб сотгани, райпо ходимлари эса бу тартибсизликларни кўратуриб индамай келаётганликлари тўғрисида ёзилган эди.

Район матлубот жамияти правлениеси раиси ўртоқ Ориповнинг редакцияга маълум қилишича, хабарда келтирилган фактлар текширишда тасдиқланган ва правление мажлисида муҳокама қилинган.

Маданий моллар магазини мудири К. Алиев ва 1-ларёк мудири Н. Раҳимовлар вазифаларидан олиниб, ишлари жиноий жавобгарликка тортиш учун прокуратурага топширилган. 1- магазин ҳамда хўжалик моллари магазинининг бўлим мудирлари Усмонова ва Абдураҳмоновaларга қаттиқ маъмурий жазо берилган.

Правление мажлиси юқорида келтирилган фактлар райпо правлениесининг қониқарсиз ишлагани, савдо мудири Одилов, товаршунос Сазонова, ташкилий ишлар инструктори Кадряев ўртоқларнинг савдо ходимлари иши устидан контроллик қилмагани, савдо тармоқларини зарурий мол ассортименти билан таъмин этиб турмаганликлари натижасида юз берган, деб ҳисоблаган ва бу ўртоқларга маъмурий чора кўрган.

Районда савдо ишларини ҳозирги юксак талаблар даражасига кўтариш юзасидан тадбирлар белгиланган.

Халқаро масалаларни ҳал этиш воситаси сифатида урушга йўл қўймаслик керак

Н. С. Хрушчевнинг КПСС XXI съездида қилган докладида ва съезднинг резолюциясида халқаро проблемаларни ҳал этиш воситаси сифатида урушга йўл қўймаслик имкониятлари ҳақида жуда муҳим қоидалар баён қилиб берилди. Бу қоидалар марксизм-ленинизм назариясини ижодий тарзда ривожлантиришга асосланади ва бизнинг ҳаётимизда рўй берган ва рўй бераётган ўзгаришлардан келиб чиқади.

Турмуш КПСС XX съездининг кишилик жамияти тараққиётининг ҳозирги босқичида урушлар фатал равишда, муқаррар эмас, деб чиқарган хулосасини тўла тасдиқлади. Ҳозирги вақтда тинчлик кучлари ўсди, агрессия ва уруш кучлари эса, заифроқ бўлиб қолди. Бу процесс муқаррар давом этади. Етти йиллик план бажарилиши натижасида Совет Иттифоқининг куч-қудрати янада кўпроқ ортади, умуман социалистик лагернинг куч-қудрати янада мустаҳкамланади. Шу билан бирга, империализмнинг мустамлакачилик системаси емирила бориши натижасида «тинчлик зонаси» ҳам кенгая боради.

Бундай шароитда халқаро майдонда кучлар нисбати уруш тарафдорларига қарши, тинчлик йўлида курашувчилар фойдасига тубдан ўзгаради. Тинчликсевар халқлар социалистик лагердаги кучларга таяниб, империалистик мамлакатлардаги урушқоқ доираларни янги уруш бошлашдан воз кечишга мажбур қила оладилар. Жаҳон урушини кишилик жамиятининг ҳаётидан чиқариб ташлаш имконияти вужудга келади.

КПССнинг XXI съездида чиқарилган ана шу назарий хулоса амалий ва тарихий жиҳатдан жуда катта аҳамиятга эгадир.

Марксизм-ленинизм империализм даврида урушларнинг муқаррар эканлиги тўғрисидаги масалани ҳал этганда, рақобат қилувчи давлатлар ўртасида конфликт ва урушлар манбаи империализмнинг табиатидан келиб чиқади, деган фикрга асосланди. Империализм ҳали мавжуд экан, бу тенденция ҳам йўқолмайди ва уруш хавфи бўлади. Империализм даврида бўладиган урушларнинг манбалари империализмнинг иқтисодий негизидан келиб чиқади. «Империализм ва унинг туғдираётган урушлари тасодифий бир нарса эмас, балки молия капиталининг ҳукмрон бўлишига олиб келган капитализмнинг зарур маҳсулотидир». (В. И. Ленин, Асарлар, 21 том, 233 бет).

Империализм даврида капиталистик мамлакатлар ўртасида ҳарбий низоларнинг рўй бериш имконияти камаймайди, балки капиталистик мамлакатларнинг нотекис ривожланиш қонуни борлиги сабабли кучая боради. Марксизм-ленинизмнинг ана шу қоидаси империализм ҳамма нарсани ўз ичига олган жаҳон системаси бўлган даврда ва урушдан манфаатдор бўлмаган ижтимоий ҳамда сиёсий кучлар заиф бўлиб, етарли даражада уюшмаган ва шу сабабли, империализмни урушдан воз кечишга мажбур этолмаган даврда ишлаб чиқилган эди. Биринчи ва иккинчи жаҳон урушлари (биз бунда илгариги вақтларда бўлиб ўтган бошқа ҳарбий низолар тўғрисида гапириб ҳам турмаймиз) халқлар урушларнинг олдини олиш учун ҳали куч тўпламаган шароитда рўй берган эди.

Дунёда социалистик мамлакатларнинг қудратли лагери вужудга келган шароитда аҳвол тамомила ўзгарди. Социалистик мамлакатларнинг ривожланиш қонунлари тинчликни мустаҳкамлашни талаб этади. Ҳозирги босқичда урушлар империалистик мамлакатлардаги иқтисодий ҳодисаларнинг ифодасигина бўлиб қололмайди. Ер юзида тинчлик ва урушнинг иқтисодий, синфий ва сиёсий кучларининг нисбати, шунингдек урушга қарши чиқаётган кишиларнинг уюшқоқлиги ва онглилиги бу масалани ҳал этиш учун катта аҳамиятга эгадир.

Ҳозирги вақтда ер юзида тинчлик ва уруш кучларининг нисбати қандай? Тинчлик кучлари урушнинг олдини олишлари мумкинми?

Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси бошчилигидаги социалистик мамлакатлар лагери агрессив империалист доираларга қарши чиқаётган тинчликнинг асосий кучидир. Ҳозирги вақтда социалистик мамлакатларда бир миллиардга яқин киши яшайди. Ер юзидаги бутун территориянинг 25 процентини социалистик давлатлар эгаллайди ва улар жаҳон саноат маҳсулотининг учдан бир қисмидан кўпроғини ишлаб чиқармоқдалар. Социалистик мамлакатларнинг саноат ишлаб чиқариши йил сайин ўсиб бормоқда. Масалан, 1958 йилда саноат ишлаб чиқариши 1937 йилдагига нисбатан беш баравар кўпайди. Социалистик мамлакатларнинг халқ хўжалик планлари ўз экономикаларини ғоят тез суръатлар билан ривожлантиришни кўзда тутади. СССРда етти йиллик планининг бажарилиши ва ошириб бажарилиши натижасида ҳамда халқ демократияси мамлакатлари экономикасининг ривожланиши натижасида жаҳон социалистик системаси 1965 йилда бутун жаҳон маҳсулотининг ярмидан кўпроғини ишлаб чиқаради.

СССРда етти йиллик планнинг амалга оширилиши мамлакатимизнинг саноат потенциалини шу қадар кўпайтирадики, бу потенциал барча социалистик мамлакатлар иқтисодий потенциалининг ўсиши билан бирга, ўртоқ Н. С. Хрушчев партиянинг XXI съездида айтиб ўтганидек, «халқаро майдонда кучлар нисбатини тинчлик фойдасига қатъиян ўзгартириб юборишни таъминлайди. Шундай қилиб, жаҳон урушининг олдини олиш учун, ер юзида тинчликни сақлаш учун янги, янада қулай шарт-шароит вужудга келтирилади».

Жаҳон миқёсида кучлар нисбатининг тинчликсевар мамлакатлар фойдасига ўзгариб бораётганлиги шу қадар аён бўлиб қолдики, эндиликда империалистик доираларнинг вакиллари ҳам буни инкор этолмайдилар. Масалан, Американинг йирик молиячиси Экклс яқинда эътироф қилиб айтдики, «дунёда кучлар нисбати бизнинг заримизга ўзгарди... Эркин дунё билан (Ғарбда капиталистик мамлакатларни шу ном билан атайдилар — **В. Е.**) коммунистик дунёнинг тинч-тотув яшаши мутлақо зарур эканлиги тамомила равшан бўлмоғи керак». Бундай эътирофлар кўп учрамоқда ва бу нарса тинчлик кучларининг ўсиши натижаси ва уларнинг уруш кучларига нисбатан устунлиги натижасидир.

Аммо, тинчликсевар давлатлар ва халқларнинг моддий кучлари янги урушларнинг олдини оладиган бирдан-бир восита бўлиб қолмайди. Кишиларнинг онгли фаолияти ҳам бунинг учун катта аҳамиятга эгадир.

Илғор ва прогрессив кишилар авваллари ҳам империалистик урушларга қарши чиққан эдилар. Аммо, улар урушларнинг олдини олишдан ожиз эдилар. Илгари вақтларда урушдан манфаатдор бўлмаган ва урушга қарши чиққан кишилар кам уюшган эдилар ва уруш олови ёқувчиларнинг қора ниятларини барбод этиш учун тегишли воситаларга эга эмас эдилар.

Уруш хавфига қарши курашган асосий куч — жаҳон пролетариати биринчи жаҳон уруши арафасида иккинчи интернационал раҳбарларининг хиёнаткорликлари натижасида яхши уюшмаган эди. Иккинчи жаҳон уруши арафасида, актив тинчлик сиёсатини ўтказиб келган бирдан-бир давлат бўлмиш Совет Иттифоқи фашист агрессорларга қарши чиққан бир пайтда, капиталистик давлатлар фашист агрессорларни рағбатлантирдилар, ўнг социалистлар эса, ишчилар ҳаракати сафларини бузишга уриндилар.

Эндиликда аҳвол тубдан ўзгарди. Капиталистик мамлакатларда ишчилар синфи миқдор ва сифат жиҳатидан ўсди. Ҳозирги вақтда бир қанча капиталистик мамлакатларда ишчилар синфи аҳолининг кўпчилигини ташкил этади ва ҳукуматларнинг сиёсатига тазйиқ кўрсатиш имкониятига эгадир.

Иккинчи жаҳон урушидан кейин капиталистик мамлакатлардаги коммунистик ва ишчи партиялар анча ўсди ва ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланди. 83 мамлакатда коммунистик ва ишчи партиялар бўлиб, уларнинг 33 миллион кишидан кўпроқ аъзоси бор. Коммунистик ва ишчи партиялар ўз халқларининг манфаатларини ифода этиб, тинчлик йўлида актив кураш олиб бормоқдалар.

Капиталистик мамлакатларда ишчилар синфи ва унинг авангарди янги уруш хавфига қарши кураш олиб бормоқда. Деҳқонлар, шунингдек зиёлиларнинг анчагина қисми, буржуазиянинг бир қисми ҳам пролетариат билан биргаликда янги уруш хавфига қарши чиқмоқда. Осиё ва Африканинг мустамлакачилар зулмидан озод бўлган халқлари ҳам кўп миллионли тинчлик тарафдорлари сафидадир. Халқаро майдонда кенг «тинчлик зонаси» вужудга келди. Бу зона Европа ва Осиёдаги социалистик мамлакатларни ҳам, социалистик бўлмаган тинчликсевар давлатларни ҳам ўз ичига олади. Бу зона ер юзидаги кўп мамлакатларнинг территориясини ўз ичига олади. Ана шу территорияларда қарийб бир ярим миллиард киши, яъни планетамиз аҳолисининг кўпчилиги яшайди.

Шуни айтиб ўтиш керакки, урушга қарши чиқаётган ва тинчликни сақлашни истаётган кишиларнинг ана шу буюк лагери йил сайин кенгайиб бормоқда. Халқларнинг янги-янги қатлами тобора мустамлакачилар зулмидан озод бўла бормоқдалар. Бунинг маъноси шуки, капитализм зонасининг доираси қисқариб бормоқда, тинчлик зонаси эса ўсмоқда.

СССР халқ хўжалигини ривожлантириш етти йиллик планининг бажарилиши, Хитой Халқ Республикасида ва бошқа социалистик давлатларда социализм қурилишининг ғалабалари, капиталистик мамлакатларда тинчлик тарафдорлари ҳаракатининг ўсаётганлиги, мустамлака ва қарам мамлакатлар халқлари озодлик курашининг муваффақиятлари — буларнинг ҳаммаси шундай вазиятни вужудга келтирадики, бу вазиятда тинчликсевар халқлар империалистик доираларни янги уруш чиқаришдан воз кечишга мажбур эта оладилар. Бу ҳол империалистлар фаросатли ёки саҳий бўлиб қолганликлари учун эмас, балки улар заифлашиб қолганликлари, тинчлик лагери эса ҳеч қачон кўрилмаган даражада қудратли бўлиб қолганлиги сабабли рўй бермоқда. Ўртоқ Н. С. Хрушчев КПСС нинг XXI съездида бундай деди: «Шундай қилиб, ер юзида социализмнинг тўла ғалаба қозонишига қадар, дунёнинг бир қисмида капитализм сақланиб қолар экан, жаҳон урушини жамиятнинг ҳаётидан чиқариб ташлаш учун реал имконият вужудга келади».

Шу билан бирга, Коммунистик партия СССР меҳнаткашларини огоҳлантириб, агрессорлар олдида беғам ва бепарво бўлмасликка чақиради, меҳнаткашларни ҳушёр бўлишга ўргатади. Ҳозирги шароитда уруш хавфи йўқолган эмас. КПСС XXI съездининг резолюциясида айтиб ўтилганидек, ҳозирги вақтда «империализмнинг уруш чиқариш эҳтимоли бор ва уруш хавфига етарлик баҳо бермаслик мумкин эмас». АҚШ даги капиталистик монополияларнинг жаҳонга ҳоким бўлиш йўлидаги интилишларини акс эттираётган Америка империализмининг агрессив йўли уруш хавфининг асосий манбаи бўлиб қолмоқда. Америка Қўшма Штатлари, Ғарбий Германиядаги ва Шимолий атлантик блокига кирган бошқа мамлакатлардаги ҳукмрон доиралар ҳали ҳам қурол-яроғ тўпламоқдалар, халқаро проблемаларни тинч ҳал этишдан бўйин товламоқдалар, дунёнинг турли районларида иғвогарлик мақсадида ҳарбий низоларни уюштирмоқдалар. Бундай шароитда тинчликсевар мамлакатларнинг ҳушёрлиги, уларнинг уруш олови ёқувчи империалистларга зарба беришга доим тайёр туриши — барча халқларнинг энг муҳим вазифасидир.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, тинчликсевар кучлар бу вазифани ҳал этиш соҳасида тажриба тўпламоқдалар. Улар кейинги йилларда Яқин ва Ўрта Шарқда, Тинч океанда уруш ўчоқларини ўчиришга муваффақ бўлдилар. Бунинг натижасида уруш оловини ёқувчи империалистларни жиловлаб қўйиш имконияти борлиги амалий суратда исбот қилинди.

Коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг сал кам бир ярим йил аввал Москвада бўлиб ўтган кенгашида Тинчлик манифести қабул қилинган эди. Бу Манифест: «Дунёни уруш, ўлим ва ҳалокатдан қутқазиб қолайлик» деб даъват этди. Бизнинг мамлакатимиз ва бошқа социалистик давлатлар, ер юзидаги барча тинчликсевар кучлар шу тарзда ривожланиб бормоқдаларки, бунинг натижасида ана шу вазифани ҳал этиш таъминланади.

В. ЕГОРОВ
тарих фанлари кандидати.

Чет элларда

ХАЛҚАРО ДЕМОКРАТИК ХОТИН-ҚИЗЛАР ФЕДЕРАЦИЯСИНИНГ БАЁНОТИ

БЕРЛИН, 12 май. (ТАСС). Ташқи ишлар министрларининг Женева кенгаши бошланиши муносабати билан Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси баёнот эълон қилиб, жаҳондаги ҳамма халқларни ҳаяжонлантираётган масалалар юзасидан ўз нуқтаи назарини билдирди. Бу баёнот Женева кенгаши қатнашчиларига ва Халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг аъзоси бўлган хотин-қиз миллий ташкилотларига топширилди.

Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси ташқи ишлар министрлари Женева кенгашининг чақирилишини табриклагани ҳолда, бу кенгашнинг ўтказилиши ва юксак доирада ўтказиладиган кенгаш тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун курашаётган миллион-миллион хотин-қизларнинг истакларига жавоб беради, деб таъкидлайди.

Сўнгра баёнотда айтиладики, уруш тамом бўлгандан кейин 14 йил ўтган бир вақтда Германия билан сулҳ шартномаси тузилмаганлиги, Ғарбий Берлин эса кескинлик туғдирувчи ва тинчликка таҳдид солувчи ўчоқ бўлиб келаётганлиги факти бу масалаларни дарҳол ҳал этиш зарурлигини кўрсатиб турибди.

Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси Женева кенгашининг қатнашчилари битимга эришадилар ва бу билан жаҳон жамоатчилигининг талабларини бажарадилар, деб умид қилади. Баёнотда таъкидланадики, Германия билан сулҳ шартномаси тузиш ва Берлин масаласи юзасидан бир битимга келиш барча жанжалли масалаларнинг музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал этилиши учун катта перспективалар яратиб берган бўлур эди.

Пировардида, Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси бутун дунё хотин-қизларини халқаро кескинликни юмшатиш, халқлар ўртасида ҳамжиҳатлик ва ишонч вазиятини вужудга келтириш истакларини ва талабларини Женева кенгашига ва юксак доирада ўтказиладиган кенгашга маълум қилишга даъват этади.

ГРЕЦИЯ-ТУРКИЯ МУЗОҚАРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

АНҚАРА, 11 май. (ТАСС). Бу ерда Греция бош министри Карамандис билан Туркия бош министри Мендерес ўртасида 7—9 майда музокаралар бўлиб ўтганлиги тўғрисида расмий ахборот матбуотда эълон қилинди. Ахборотдан маълум бўлишича, иккала ҳукумат бошлиқлари агрессив НАТО пактининг мақсадларига содиқликларини таъкидлаганлар, шунингдек амалдаги шартномалар доирасида «мудофаа» соҳасида янада ҳамкорлик қилиш зарурлигини уқтириб ўтганлар. Шунингдек, ахборотда ҳар иккала бош министр Кипр тўғрисидаги масалаларни қараб чиқдилар ва Ўрта Шарқ проблемалари тўғрисида бир-бирига ахборот бердилар, деб айтилади.

Ташқи ишлар министрларининг Женева кенгаши очилди

ЖЕНЕВА, 11 май. **(ТАСС махсус мухбири).** Бугун маҳаллий вақт билан соат 18 да Миллатлар саройининг Кенгаш залида ташқи ишлар министрлари кенгаши очилди.

Кенгашга тайёргарлик вақтида кенгашда ҳар иккала герман давлатининг вакиллари қатнашуви лозимлиги ҳақида бамаслаҳат бир фикрга келинганлигига қарамай, Ғарб давлатларининг делегациялари биринчи мажлис очилиши олдидан немис халқи вакилларининг кенгаш ишида иштирокини чеклаб қўйишга ёки ҳатто тамомила йўққа чиқаришга сира кутилмаган ҳолда уриниб кўрган эдилар.

СССР делегацияси Ғарб давлатларининг бу ниятларига қатъий қарши чиқди. Ғарб давлатлари ҳал этилишидан бутун герман халқи ғоят манфаатдор бўлган бу проблемаларни қараб чиқиши лозим бўлган кенгашда самарали қатнашиш ҳуқуқидан немисларни маҳрум қилишга муваффақ бўлолмадилар. Немисларни музокаралар столи атрофига қўймаслик йўлидаги уринишлар барбод бўлди, бу эса Женева кенгашида немисларнинг актив иштирок этиш ҳуқуқини бошданоқ қаттиқ туриб ҳимоя қилиб келган СССР сиёсатининг катта ғалабасидир.

Роса соат 18 да Совет Иттифоқи, Қўшма Штатлар, Буюк Британия ва Франциянинг, шунингдек Германия Демократик Республикаси ва Германия Федератив Республикасининг делегациялари кенгаш залида ўз ўринларини оладилар.

Кенгаш ишида СССР томонидан делегация бошлиғи, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, делегация аъзолари В. А. Зорин, Я. А. Малик, М. Г. Первухин, А.А. Смирнов, А. А. Солдатов, шунингдек СССР нинг Франциядаги элчиси С. А. Виноградов ва делегация маслаҳатчилари қатнашмоқдалар.

Кенгашда Қўшма Штатлардан вакил бўлиб АҚШ давлат секретари К. Гертер, Л. Мерчэнт, Л. Томпсон ва бошқалар иштирок этмоқдалар.

Англия делегацияси составида ташқи ишлар министри Селвин Ллойд, А. Рамболд, П. Хэнкок ва бошқалар бор.

Франция делегацияси учун ажратилган стол атрофидаги ўринларни ташқи ишлар министри Кув де Мюрвиль, Л. Жокс, Люке ва бошқалар эгаллайдилар.

Германия Демократик Республикаси делегациясига Германия Демократик Республикаси ташқи ишлар министри Лотар Больц бошчилик қилмоқда. Делегация составида О. Винцер, Г. Теплиц, П. Флоринлар бор.

Германия Федератив Республикасидан Германия Федератив Республикасининг АҚШ даги элчиси В. Греве ва делегациянинг бошқа аъзолари вакил бўлиб келган.

БМТ бош секретари Даг Хаммаршельд кенгаш қатнашчиларини табриклади. У кенгашнинг чақирилиши Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мақсадларига хизмат қилади ва унинг муваффақияти шу халқаро ташкилотнинг ҳар бир аъзоси учун ҳаётий муҳим аҳамиятга эгадир, деб таъкидлади.

Биринчи мажлисда раислик қилган Селвин Ллойд қисқача нутқ сўзлаб, Д. Хаммаршельдга айтган тилаклари учун ташаккур изҳор қилди. У министрларнинг ҳозирги кенгаши Шарқ билан Ғарб ўртасидаги муносабатларнинг ривожланишида бурилиш нуқтаси бўлади ва кенгашда вакиллари қатнашаётган мамлакатлар ўртасида ҳамжиҳатликни кенгайтиришга хизмат қилади, деб умид билдирди.

Кенгаш қатнашчилари навбатдаги мажлисга эртага, 12 майда, маҳаллий вақт билан соат 15-30 минутда тўпланишга қарор қилдилар.

ЖЕНЕВА КЕНГАШИ ҚАТНАШЧИЛАРИ ЎРТАСИДА ҒАЙРИ РАСМИЙ ФИКР ОЛИШУВ

ЖЕНЕВА, 11 май. **(ТАСС махсус мухбири).** Бугун кундузи Англия делегациясининг резиденциясида СССР, АҚШ, Англия ва Франция ташқи ишлар министрлари ўртасида ғайри расмий фикр олишув бўлди. Фикр олишувда А. А. Громико ва В. А. Зорин, К. Гертер ва Л. Мерчэнт, С. Ллойд ва А. Рамболд, Кув де Мюрвиль ва Л. Жокс қатнашдилар.

Бунда ташқи ишлар министрларининг кенгашига тааллуқли масалалар муҳокама қилинди.

Фикр олишув процедура масалалари юзасидан, шу жумладан, кенгашда Германия Демократик Республикаси ва Германия Федератив Республикаси делегацияларининг иштирок этиши тўғрисидаги масала юзасидан бир битимга келиниб, соат 16 да тамом бўлди.

А. А. ГРОМИКО С. ЛЛОЙД БИЛАН УЧРАШДИ

ЖЕНЕВА, 11 май. (ТАСС). Буюк Британия ташқи ишлар министри Селвин Ллойд бугун кундузи СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико ҳузурида бўлди. Учрашув вақтида ташқи ишлар министрлари кенгашининг иши юзасидан фикрлар алмашиш давом эттирилди.

Учрашувда: инглиз томонидан — сэр Антони Рамболд ва Д. С. Ласки; совет томонидан — В. А. Зорин ва Я. А. Малик иштирок этдилар.

Ҳар тўғрида

ЖИГАРНИНГ СУНЪИЙ ҲУЖАЙРАЛАРИ

Яқинда бўлиб ўтган халқаро биохимия конгрессида япония олимларининг кашфиёти тўғрисида қизиқ маълумот хабар қилинди. Улар жигар ва мия ҳужайраларига ўхшаш сунъий ҳужайралар яратишга муваффақ бўлганлар. Бунинг учун қурбақанинг эндигина пайдо бўла бошлаган ҳужайрасидан фойдаланилган. Бу кашфиёт инсон организмининг касалланган ёки операция қилинган аъзолари учун сунъий ҳужайралар «ўстириш» имкони борлигини кўрсатади.

КЎРЛАР УЧУН ЎҚИЙДИГАН АППАРАТ

Уруш ветеранлари Америка ассоциацияси томонидан тавсия этилган янги аппарат кўрлар учун газета, журнал, китоблар ўқиш имконини беради. Аппарат унча катта эмас. Приборнинг «ўқийдиган» боши босма ҳарфларнинг тасвирини бир қанча фотоэлектр элементларга узатади. Уларнинг тасвирга бўлган реакцияси аппаратнинг наушникларида товушни модуляция қилади. Прибор ҳарфларнинг отини «айтмайди», аппаратдан фойдаланадиган киши модуляцияларга маъно беришга ўрганиши керак. Янги аппарат ёрдамида бир минутда 15 тадан 30 тагача сўз ўқиш мумкин.

ҚИЗИҚАРЛИ ОПЕРАЦИЯ

Кучук кўзининг шох пардасини инсон кўзига ўрнатиш мумкин. Шох пардаси машҳур совет врачи Филатов методи бўйича совуқ жойда бузилишдан сақланади. Бундай операциянинг мумкинлигини франциялик ветеринария врачи Епаф амалда исботлаган. Доктор Епаф шундай усул билан қирқ кишининг кўр кўзини кўрадиган қилган ва бир қанча жароҳатланган кўзларни даволаган. Кўз шох пардасининг бир қисмигина алмаштиришга тўғри келган пайтларда операция айниқса муваффақиятли чиққан.

Янги уй-жойлар

«Голодностепгэсстрой» коллективи яқинда Мирзачўлни ўзлаштираётган меҳнаткашлар учун Янгиер шаҳрида 25 та йиғма ёғоч уй ва 3 та коттеджни битказиб, фойдаланишга топширди. Янгиерни ўзлаштираётган 50 ишчи-хизматчи оиласи байрам арафасида ана шу янги уйларга кўчиб кирди. Шунингдек «Мирзачульсовхозстрой» трестига қарашли 19-СМУ қурувчилари ҳам «Социализм» совхози пахтакорлари учун 48 та янги уй-жой биноси қуриб бердилар. Янги уйларга 60 оила кўчиб кирди.

Е, ГОДОВИКОВ.

ТУРИСТ БЛОКНОТИДАН ЧЕХОСЛОВАКИЯГА САЁҲАТ

Белгиланган маршрут бўйича яна йўлда давом этамиз. Машинамиз гўзал Прагани орқада қолдириб, Чехиянинг йирик областларидан бири Пльзень томон учиб бормоқда. Бутун дунёга донги кетган пльзень пиволари ишлаб чиқарадиган завод мана шу гўзал диёрга жойлашган. Кўз олдимиздан Шумава тоғлари, чех ўрмонларининг ажиб манзараси ўтади. Қадимий ёдгорликлар шаҳри, гўзал қасрлар, осор-атиқа ёдгорликлар шаҳри, бир қатор ўрта ва олий ўқув юртлари шаҳрининг диққатга сазовор жойларини қизиқиш билан томоша қиламиз.

XIII асрдаёқ барпо этилган, баландлиги 100 метрдан ошадиган ибодатхона минораси, сўнгги готик услубида қурилган иморатлар, XVI асрда бунёдга келган ренесанс услубидаги бинолар бу шаҳарнинг қадимдан йирик савдо маркази ва маданий шаҳарлардан бўлиб келганлигини кўрсатиб турибди. Бу ерда Владимир Ильич Ленин номида машинасозлик заводи бор. Шаҳарнинг янгидан обод бўлаётган, турар-жой ва маданий-маиший бинолар қурилаётган қисми ўз гўзаллиги билан кишини мафтун қилади.

Яна йўлда давом этамиз. Прагадан 125 километр масофадаги Карлов Варига етиб келганимизда кеч бўлиб қолган эди. Денгиз сатҳидан 381 метр баланд бўлган бу гўзал жой бутун дунёга шуҳрати кетган курортлар ўлкасидир. Йўлнинг икки томони арчазор, рябина ва бошқа дарахтлар билан жуда ҳам гўзал тусга кирган. Чехословакиянинг энг йирик меҳмонхоналаридан «Москва» (Гранд отель «Пупп»)нинг энг яхши номерларидан жой олдик. Ёмғир ёғиб туришига қарамай, эртасига курорт шаҳрини томоша қилдик. Ям-яшил дарахтлари, бой табиати, илиқ иқлими, ободлиги билан жаҳон туристларида яхши таассурот қолдирадиган бу ўлка Тепла дарёсининг бўйига жойлашган экан. Унда турли минералларга бой, бир неча хил дардга даво бўладиган 14 булоқ бўлиб, улардаги сувнинг ҳарорати 35 дан 72 даражагача иссиқ экан. Бу ерда ошқозон, меъда-ичак, буйрак, жигар ва бошқа аъзолари касалланган беморлар яхши шифо топадилар. Бутун йил давомида бу ердаги табиат неъматларидан, шифобахш сувлардан фойдаланиш мумкин. 600 йилдан бери бу ер курорт ўлкаси ҳисобланади. Пётр I ва Гёте, Карл Маркс ва Гоголь, Шопен ва Тургенев, Паганини ва Павлов, Бетховен ва А. Толстой сингари машҳур кишилар бу ерга келиб даволанганлар.

1500 гектар майдонда яшнаб турган дарахтзор ва майсазорлардан иборат соя-салқин, хушманзара боғда роҳатланиб истироҳат қилдик.

Шаҳарни томоша қиламиз. Жаҳоннинг энг гўзал бурчакларидан бўлган Карлов Варида халқаро бадиий ва ҳужжатли фильмлар кинофестиваллари бўлиб туради. Шу ерга яқин Локет деган жойнинг тарихий бинолари, ибодатхоналари бошқа диққатга сазовор жойларини кўздан кечирамиз. Локет қалъаси озодликни севувчи чех халқининг ташқи душманларига қарши қурилган қудратли мудофаа истеҳкомларидан бири экан. Локет музейининг бой экспонатлари, қимматбаҳо буюмлар, чинни ва биллур коллекциялари эътиборимизни жалб қилади. Бу ердаги архитектура ёдгорликлари ҳам кишида яхши таассуротлар қолдиради.

Карлов Вари области ўзининг саноати, шахтаси, ойна заводи, чинни заводи ва бошқа корхоналари билан ҳам машҳур. Дунёга донги кеттан чех биллуридан турли буюмлар ишлаб чиқарадиган «Мозер» фабрикасида бўлдик. Шиша тайёрлаш, турли буюмлар ясаш технологияси, ишчиларнинг ишлаш ва яшаш шароитлари, фабрика буюмларини намойиш қилувчи виставка билан танишдик.

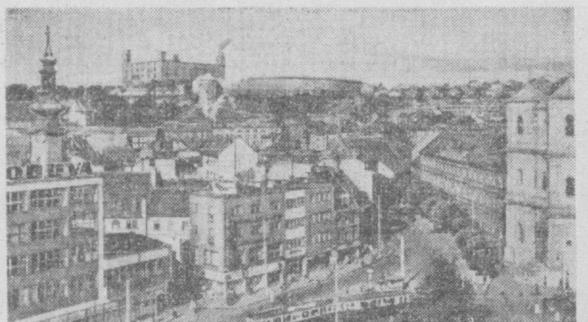

Суратда: Словакиянинг пойтахти Братислава шаҳри.

Поезд билан Брно шаҳрига келганимизда қизиқарли учрашувлардан бошимиз чиқмади десак бўлади. Чех дўстларимиз бизни қуршаб олиб, саволларга тутишар, дўстона гурунг бир пасда қизиб кетар эди.

Бизга ҳамроҳ бўлган профессор Фердинанд Фойт Брно шаҳрининг ҳамма муҳим томонларини кўрсатиб, тарихларини қизиқарли қилиб сўзлаб берди. Қадимги Моравиянинг пойтахти бўлган бу шаҳарнинг тарихий ёдгорликлари билан бирга, ўзига хос революцион традицияларигача тўла маълумотлар олдик. Бу ерда ҳар йили машинасозлик виставкаси ташкил бўлар экан. Қишлоқ жойларда уй-жой қурилиши қизиб кетган.

Тарихда машҳур бўлган Аустрлиц жанги ўтган майдонни, тинчлик ёдгорлиги музейини ва шаҳар шимолидаги Морава қалъасини ҳамда областнинг бошқа хушманзара жойларини завқ билан томоша қилдик. Оҳактош карьерлари ва ғорларини қизиқиб кўздан кечирдик. Пунков ғори айниқса чиройлик. Бу ерда ойна кўли, 35 метрли сталактитлар (оҳактошнинг қотиб қолган сумалаксимон шакли) ва бошқа ажойиботлар бор экан. Бу ғор Европадаги энг чиройли ғорлардан ҳисобланади.

Мирослав қишлогининг меҳнаткашлари бизни самимий, меҳмондўстлик билан кутиб олишди. «Фрута» заводи ишчилари орасида бўлдик, самимий суҳбат ва меҳмондорчиликлардан сўнг янги дўстларимиз билан хайрлашиб, Братиславага йўл олдик.

Словакиянинг энг катта шаҳарларидан бўлган Братиславада 260 минг киши яшайди. У, мовий Дунай дарёси бўйида. Шаҳарнинг қадимги қасрлари, муаззам бинолари, тараққий этган машинасозлик саноати корхоналари билан танишиб чиқамиз.

Дунай дарёсидан кемада ўтиб, нариги соҳилдаги гўзал маданият ва истироҳат паркида сайр қилдик. Бу ерда Братислава меҳнаткашларининг маданий дам олишлари учун ҳамма қулайликлар ва шароитлар яратилган. Ҳатто кечқурунги болалар боқчаси ва яслиси ҳам ишлар экан. Томошага келган ота-оналар болаларини боқчага бериб, ўзлари бемалол спектакль ёки концерт кўрар эканлар. Умуман Чехословакияда кўп болали оналарга катта ғамхўрлик қилинади. Уйланадиган ёшларга давлат 40 минг кронгача пул беради. Оилада беш бола бунёдга келса, давлат қарзнинг ярмини кечиб юборади. Болалар тарбияси учун ҳар ойда бир болали оилага 70 крондан, икки болали оилага 170 крондан, уч болали оилага 310 крондан, тўрт болали оилага 400 крондан нафақа тўлаб борилади.

Эртасига Братислава университетининг студентлари билан бирга кемада Дунай дарёсида сайр қилдик. Группамиздаги қизлар чех студенткалари билан жуда иноқлашиб кетишди. Учинчи курс студенти Зузана Гвакова ўз ўқишлари, турмуши, чех студентларининг аҳволи ҳақида батафсил гапириб берди. Ҳамроҳларимиздан ТашМИ студенткаси И. Жалилова, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ходими Таня Смолянинова ва бошқалар чех қизлари билан адрес алмашиб, хат ёзишиб турадиган бўлишди.

Саёҳат программамизда кўрсатилган шаҳарларнинг охирги пункти Татра шаҳри бўлди. Бу ерда ҳам дунёга машҳур курортлар бор. Манзараси жуда чиройли. Ҳамма ёқда дарахтлар. Татра парки айниқса гўзал. Вага дарёси бўйида юксалган Баланд Татра Карпат тоғларига туташиб кетади. Унинг иқлими жуда ёқимли, табиати хушманзара. Бу ерда сил, томоқ оғриғи, асаб касалликлари ва бошқа дардларга чалинган кишиларни даволайдиган санаторийлар бор. Дам олиш уйлари тармоғи кенг. Татранинг гўзал бағрини томоша қилиб, маҳаллий аҳоли билан хайрлашув кечаси ўтказдик. «Чедок» гранд отелида ўтган бу тантанали хайрлашув маросими ҳар биримизнинг қалбимизда узоқ вақт ўчмайдиган чуқур из қолдирди.

Сафаримиз оҳирлади. Бугун Ватанимизга қайтиб кетмоқдамиз. Бизни шунча соғинтириб қўйган гўзал, бепоён Ватанимизга яқинлашганимиз сари қисқа вақт ичида орттирган дўстларимиз ҳақида, социализм қураётган Чехословакия халқлари ҳақида, ажойиб мамлакатнинг гўзал жойлари ҳақида кўрган-билганларимиз хотирамизга унитилмас таассурот бўлиб битилар эди.

З. МАМАЖОНОВА.

Пойтахтимизнинг бир куни

Тошкентнинг Киров райони территориясида иккита томоша залига эга бўлган икки қаватли «Спутник» кинотеатри қурилиб, ишга туширилди. Ҳозир янги кинотеатр шаҳар меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатмоқда. Суратда: кинотеатрнинг олди томонидан кўриниши. М. Нуриддинов фотоси.

КОММУНИСТИК МЕҲНАТ БРИГАДАСИ КЛУБИ

Пойтахтимиздаги Киров номли паркда Фрунзе район комсомол комитети ва парк дирекцияси ташаббуси билан коммунистик меҳнат бригадаси клуби ташкил қилинди. Клубда ишчи-ёшлар учун саноат корхоналарида ўтказилаётган социалистик мусобақа якунлари, рационализаторлик таклифлари, саноатни янада ривожлантириш масалалари, фан ва техника янгиликлари ҳамда бошқа темаларда лекция, суҳбатлар ўтказиб турилади. Шунингдек клубга келувчилар маданий дам олиб, бўш вақтларини фойдали машғулотларга сарфлайдилар. Ҳозир клубга Фрунзе районида жойлашган саноат корхоналарида коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун фидокорона меҳнат қилаётган 100 дан ортиқ бригада аъзолари ва бошқа кўпгина ишчи-хизматчилар жалб қилинди.

Яқинда клубнинг биринчи ташкилий йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Фрунзе район комсомол комитетининг биринчи секретари Қурбоноз клубни ташкил қилишдан кузатилган мақсад ва клубнинг вазифалари ҳақида батафсил сўзлаб берди. Кимё фанлари кандидати ўртоқ Забрамов «Кимё — мўл-кўлчилик хизматида» деган темада доклад қилди. Шундан сўнг кимёвий йўл билан ҳосил қилинган хомашёлардан тайёрланган саноат маҳсулотларидан намуналар кўрсатилди ва ҳужжатли фильм намойиш қилинди.

И. САЛОМОВ.

Пойафзалчиларнинг янги отряди

Тошкентдаги 5-техника билим юрти ҳар йили енгил саноат корхоналари учун малакали тикувчи ва пойафзалчи кадрлар етказиб бермоқда. Яқинда билим юртини 150 га яқин юқори разрядли пойафзалчи битириб чиқди. Ёш мутахассислар етти ой мобайнида Тошкентдаги I ва 2. пойафзал фабрикаларида ишлаб чиқариш практикасини ўтказиб, билимларини мустаҳкамладилар.

Малакали мутахассислар ишлаш учун Қўқон, Чирчиқ, Янгийўл ва Навоий шаҳарларидаги пойафзал фабрикаларига жўнаб кетдилар.

М. НИЁЗОВ.

Студентларнинг чет элларга саёҳати

Тошкент Давлат Чет тиллар педагогика институтининг студентлари ва ўқитувчилари чет элларга тез-тез саёҳат қилиб турадилар. Бу уларга чет тилларни ўрганишларида, нутқ маданиятини ўстиришда, сўзларни тўғри талаффуз қилишда ва ниҳоят чет эллик студентларнинг ҳаёти, ўқиши билан танишишда яхши ёрдам беради.

Институтнинг Мирҳайдарова, Таканаев сингари бир неча ўқитувчилари Францияда, шунингдек Европанинг кўпгина мамлакатларида бўлдилар. Бундан ташқари инглиз тили факультетининг V курс студенти Ўринбой Ҳошимов ўтган йили 1,5 ой давомида Англияда бўлиб, инглиз студентларининг ҳаёти ва ўқиши билан танишди.

Яқинда V курс студенти Зуҳра Саримсоқова СССР студентлари делегацияси составида Англияга борди. III — V курс студентларидан бир группаси эса Берлин, Париж, Лондонга боришга ҳозирлик кўрмоқдалар.

Институт студентлари чет эллик дўстлари билан Тошкентда ҳам учрашиб турадилар. Яқинда германиялик туристлар, англиялик студентлар институт студентларининг меҳмони бўлдилар.

Ш. КАРИМОВ.

ЯНГИ МУЗИКАЛИ КОМЕДИЯ

Китобхонлар Ҳамид Ғуломнинг шеърлари ва проза асарларини қизиқиш билан ўқийдилар. Улар ёзувчининг биринчи саҳна асари — «Фарғона ҳикояси» билан ҳам танишмоқдалар. Бу комедияни Муқимий номидаги музикали драма ва комедия театри коллективи тайёрлаб саҳнага қўйди.

Пьесада Фарғона областидаги қолоқ колхозларнинг бирида пахтачиликда механизациядан кенг фойдаланиш ва кетмонни суриб чиқариш темаси ёритилган. Пахтачиликда эски, консерватив усулларга ёпишиб олган шахслар билан курашда янгилик, илғор зиёлилар ғалаба қиладилар.

Комедияга Ўзбекистон ССР халқ артисти, композитор Тўхтасин Жалилов, Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Б. Зейдманлар музика ёзганлар. Республика халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати Раззоқ Ҳамроев асарни саҳнага қўйган. Рассом В. Рифтин ишлаган декорациялар комедиянинг мазмуни билан ҳамоҳангдир.

Ўзбекистон ССР халқ артистлари С. Хўжаев (Кичкинаҳожи), Т. Жаъфарова (Карима), республикада хизмат кўрсатган артист Ф. Раҳматова (Умри), республика халқ артисти М. Ғофуров (Азиз) ўртоқлар ролларни маҳорат билан ижро этмоқдалар.

Пойтахт томошабинлари янги спектаклга яхши баҳо бермоқдалар.

А. ПЎЛАТОВ.

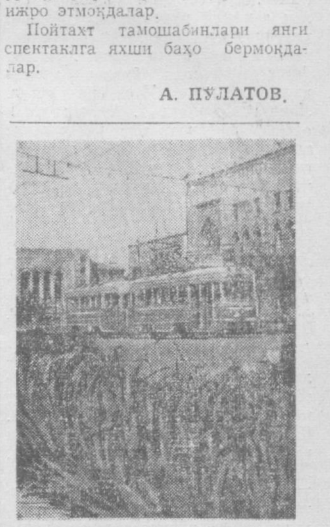

Баҳор келиши билан республикамиз пойтахти Тошкентнинг ҳусни янада очилиб кетди. Бу ажойиб шаҳарнинг соя-салқин кенг асфальт кўчалари, парклари ва майдончаларида юрган киши роҳат қилади. Суратда: Навоий проспектида. А. Горокрик фотоси.

Телевизор экранида

14 МАЙДА

19.30. Ўрта мактаб ёшидаги ўқувчилар учун ўзбек тилида — «Моҳир қўллар» деган эшиттириш.

19.50. Киножурнал.

20.00. Саноат ходимлари учун рус тилида эшиттириш.

20.15. Сўнгги ахборот.

20.30. «Ленин мукофоти лауреатлари» деган циклда Александр Довженкога бағишланган эшиттириш.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/V да: қишки бинода **Алишер Навоий,** Тўқувчилар маданият саройида — **Макр ва муҳаббат,** ёзги бинода: 14/V да **Холисхон.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/V да **Маскарад,** 14/V да **Севилья сартароши.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино) — 14/V да **Олтин кўл.**

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА — 13/V кеч соат 8 яримда Ўзбек давлат эстрадаси солисти **Жуманазар Бекжонов концерти.**

14/V кеч соат 8 яримда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Эргашхон Мирмаҳмудова концерти.**

«РОДИНА» — кундуз ва кечқурун **Хотиним куйлашни истайди,** кеч соат 7 да кенг экранли фильм **Булутли тонг,** кеч 9 ва 10-40 минутда **Севги тароналари.**

«ВАТАН», КАФАНОВ номли, «УДАРНИК» — **Хотиним куйлашни истайди.**

«ОКТЯБРЬ» — кеч соат 8-45 минутда **Мафтунингман,** кеч 10-20 минутда **Севги тароналари.**

«ИСКРА» (қишки) — кундуз ва кечқурун **Хотиним куйлашни истайди,** кеч соат 8-40 минут ва 10-25 минутда **Умр беҳуда ўтди.**

«ФЕСТИВАЛЬ» — кеч соат 8-45 минутда кенг экранли фильм **Биринчи ранг капитан,** кеч 10-45 минутда кенг экранли фильм **Булутли тонг.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз **Сомбреро,** кечқурун **Ота уйи.**

«ХИВА» — **Ота уйи.**

«САЛЮТ» — **Умр беҳуда ўтди.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
(қишки бино)
13 майда
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
Ҳамид Ғулом асари
ФАРҒОНА ҲИКОЯСИ
3 пардали музикали комедия.

Ўзбекистон ССР халқ артисти **Тўхтасин Жалилов** ва Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Б. И. Зейдман** музикаси.

Режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Раззоқ Ҳамроев,** дирижёр — Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган артист **Фаттоҳ Назаров,** рассом — Ўзбекистон ССР халқ рассоми **В. А. Рифтин,** балетмейстер — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Розия Каримова.**

Спектакль кеч соат 8 яримда бошланади.

ТЕЛЬМАН НОМЛИ ПАРКДА
(шахмат клуби)
16 май кеч соат 6 да
шахматчи ва шашкачиларнинг
умумшаҳар
КОНФЕРЕНЦИЯСИ
бўлади.

2-Қорасарой мавзу, 47-уйда турувчи **Мирҳоди Мирсодиқовнинг** Магазин мавзу кўча, 130-уйда турувчи Ўлмас Абдумаликовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 3-участка халқ судида кўрилади.

Р. 00980. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. Б-1590.